

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre... 12 kor.
 Fél évre... 6 kor.
 Negyed évre... 3 kor.

*

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőknek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitlér sora 50 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
 NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
 könyvnyomtatás-fogadtatók
 el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fillér.

Lapunk legközelebbi száma — a közbeeső kettős ünnep miatt — folyó hó 12-én, pénteken jelenik meg.

Husvétli Szózat.

— A társadalom elégedetlenségéhez. —

Franciaiból: **HETESSY VIKTOR.**

Kinek szívet ne háborgatta volna már elégedetlenség?! Ki van sorsával megelégedve és ki nem zugolódott már az Isten igazsága ellen?! Bizony csak azon kegyes lelkek, kik tudván, — hogy az isteni bölcsesség úgy helyezte el különféle sorsokban az embereket, mint kisebb-nagyobb fényvel az égi testeket, — tehát megnyugosznak sorsukon, mondván: hogy az Isten mindent bölcsen cselekszik.

De az általános elégedetlenség még egy korban sem nyilatkozott annyira, mint a mostaniban. — Szegény, gazdag; ur és szolga; kunyhókban, palotákban az elégedetlenség tüzeben emésztődnek!

Próbáljuk meg tehát beláttatni velük, hogy *zugolódásuk igazságtalan*; és próbáljuk meg őket *elvezetni a sorsukkal való megelégedésre*. — Erre nézve a tékozló fiu bátyjának esetét beszélem el a bibliából.

A tékozló fiu és bátyja.

Egy embernek volt két fia. — Az ifjabbik mondá atyjának: Atyám, add ki nekem részemet az örökségből. — Az atya megosztá fiait közt az örökséget. Az ifjabbik összeszedve mindenét s messze elment idegen tartományba. Ott eltékozolta minden vagyonát. Minekutánna pedig mindeneit eltékozolt volna, nagy éhség támadt abban a tartományban és ő is éhezni kezdett. Elment tehát disznókat legeltetni, hogy a moslékkal megtöltene gyomrát, de ezt senki sem engedte neki. Mikor pedig magába tért volna, mondá: Az én Atyámnak, mely sok béresei bővelkednek kenyérből, én pedig éhen halok meg. Elmegyek az én Atyámhoz és ezt mondom neki: Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened, nem vagyok immár méltó, hogy fiadnak hivattassam; tégy engem olyaná, mint a te béreseid közül egy.

Felkelvén azért, elmene az ő atyjához. Mikor pedig távol volna, meglátta őt az ő atyja és megszánta őt és hozzátvíván, nyakába borult és megcsókoltatta; és mondá az ő szolgáinak: Hozzátok elő az én fő öltöző ruhámat és öltöztessétek fel őt és adjatok gyűrűt kezére és sarut az ő lábára. Őljettek le egy kövér tulkot és lakozzunk vigan; mert az én fiam meghalt és feltámadott, elveszett és megtaláltatott. Kezdenek azért vigan lenni.

Az öregebb fiu haza jöven a mezőről, hallá az éneklést és vigadozást. És egyet a szolgák közül előszólítván, megtudakozta: Mi dolog volna ez? A szolga pedig mondá neki: A te öcséd jött meg, ezért örül atyád. Megharagudott az öregebb fiu és nem akart bemenni. S midőn atyja kiment hozzá és hívta be őt, az ő öcsésének ezen szíves fogadtatását, a rajta elkövetett igazságtalanságnak tekintve, boszankodik, nem akart részt venni a lakomában s végre is ily szemrehányásban tör ki apja ellen: Ime ennyi esztendő óta fogva szolgálok neked és soha parancsolatot meg nem rontottam, mégis nem adtál nekem csak egy kecskefiát is, hogy az én barátaimmal vigan laknám. Minekutánna pedig a te fiad megjött volna, ki mindenét elpazarolta, megöltetted neki ama hizlalt tulkot.

Az atya pedig mondá: „Fiam, te mindenkor én velem vagy és minden marháim tiéd!”

Az idősebb testvér ezen szemrehányása az elégedetlen és elkeseredett ember jelképe és ki fogjuk mutatni, hogy zugolódása igazságtalan is, vétkes is.

Mi az elégedetlenség?

Mindenekelőtt értsük meg, hogy más a panasz, más az elégedetlenség.

A szenvedőnek szabad kifejeznie, hogy élete terhes és fájdalmas; az sincs tiltva, hogy ne sirassa eltűnt reményeit, ne gyászolja elvesztett kedveseit, de könyei közé a lemondás és Isten akaratán való megnyugvás békéje vegyüljön.

Elégedetlen pedig az, ki boldogságát a világ muló javaitól várja; ki mindig azt kívánja, a mit nem bír és szerencsétlennek érzi magát, hogy azt nem bírhatja; ki a maga sorsát tul szomorúnak képzelve, szemrehányást tesz a Gondviselésnek: egy kecskefiát sem adtál nekem!... az élet rám nézve nem vidám lakoma, mint sok másokra nézve, hanem szomorú, rideg és örömtelen!... Mások könnyedén haladnak virágos pályákon, nekem a munka és kötelesség göröngyös utain kell járnom; mások ismerik a sikert, dicsőséget, szerencsét, ... az én részem csupán nélkülözés, eselődés és balsors!...

Tehát elégedetlen az, ki mindig a mások sorsát tartja jobbnak a magáénál; s ezen — mint valami nagy igazságtalanságon — nyíltan vagy titkon panaszkodik: fáj neki ez a képzelte igazságtalanság és zugolódik, mint a tékozló fiu bátyja, a ki szerint öcsésen nem érdemelte azt a szíves fogadtatást. — Hogy is érdemelte volna?! Elpazarolta mindenét s mégis, midőn a nyomor visszahajtja, elébe siet atyja, megöleli, drága ruhába öltözteti és lakomát szerez!... Csinált-e neki valaha ilyen mulatságot? Adott-e neki csak egy kecskefiát is? *pedig ő, a munkás, takarékos — jobban megérdemelte volna!*

Jaj nekünk, ha Isten érdemünk szerint cselekednénk!

Az idősebb testvér ezen zugolódása vád az apa ellen a rajta elkövetett igazságtalanság miatt.

Kedves olvasók! vizsgáljátok meg szíveiteket, hogy az abban lappangó elégedetlenségben nem rejtőzik-e hasonló szemrehányás a menyei atya ellen?! A nálatok boldogabbaknak, szerencsésebbeknek látszó láttára, nem tör-e ki belőletek ilyen szemrehányás: Mit cselekedtek ők, hogy olyan boldogok? Jobbak ők, mint én? Nem érek én annyit, mint azok? Mivel érdemelték meg azt a szerencsét?

Zugolódó testvérem, mond meg, mi lenne a világból, ha Isten az emberek érdeme szerint adná a földi javakat? osztaná ki az ugynevezett szerencsét? Mi lenne a te részed, ha kinek-kinek cselekedetei szerint fizetne ide lent? Minő foku boldogság az, melyről azt hiszed, hogy megérdemled? Igazságtalanságról beszélsz? Hát szeretnéd, ha Isten az ő igazsága szerint banna te veled? ... ha érdeme szerint adná kegyelmét? De hát mi a te érdemed? Hol vannak jótetteid?... hol engedelmes, Isten akaratán megnyugvó szíved? Mit tettél istenért és embertársaidért? Oly elégedett vagy magaddal, hogy elégedetlen lehetsz Isten adományaival?! Ah! ne vádolj Isten igazságát, hanem áldjad az ő irtalmasságát, melylyel enyire is megkímélt téged! A zugolódás helyett ismerd el, hogy ennyit sem érdemeltél. Azért vagy elégedetlen, mert többre becsülsz magad, mint a mennyit érsz... Bizony mondom, *hogy ha olyannak megismered magad, mint a minő vagy valósággal, akkor a legcsekélyebb örömeért is hálát adsz istennek s minden adományát az ő kegyelme mosolyának fogsz tekinteni.*

A boldogtalanságnak kiki maga az oka.

A tékozló fiu bátyjának tehát nem volt sem joga, sem oka atyját vádolni. — Kit vádolhat tehát, hogy boldogtalannak, elégehetlennek érzi magát? ... Egyedül önmagát! Mert nem volt-e ő elébe is tárva a boldogság, csak meg kellett volna értenie! Mert nem találhatott volna e boldogságot abban, hogy az atyai hajlékban élt?... hogy egy család szeretete környezte?... hogy egy eledele, ruházata bőséggel vala?... hogy egy szép gazdaságban munkálkodhatott, melynek ő volt az örököse?! Mindez semmi előtte; ezeknek nem tud örülni, hanem ... bús és elégedetlen.

Társadalmunk elégedetlenjei, kik azzal vádolják sorsotokat, hogy egy kecskefiát sem adtát nektek! ... nem épen így vagytok-e ti is? ... Nézzük meg, hogy csakugyan olyan örömtelen-e éltetek, mint állítjátok? Vizsgáljuk meg, hogy a boldogság csakugyan el volt-e zárva előttetek, vagy pedig ti nem tudtátok azt megérteni és olyanban kerestétek, a mibe nem számotokra helyezte azt az Isten. Mert a boldogság nem egy tömegben található, mint például a terméskő, hanem úgy van az elhintve az egész életen, mint az aranypor a fővényben. A ki csak lehajol érte, kereshet és szedhet belőle. Amde a ki csak a magasba néz, nem látja meg a lába előtt nyíló virágot; és a ki egyszerre egy sziklát akar felemelni, megszakadhat bele, de meg sem mozdíthatja.

Mi az, a mit a sors megtagadott tőletek s a miért elégedetlenkedtek? Azt felelitek, hogy a földi javak! Amde nem látjátok-e, hogy bárki is csak ideig-óráig bírhatja azokat, mert a sirba nem vihet el semmit. De meg a boldogság nem is a gazdagsággal jár együtt; mert tapasztalat szerint a gazdagoknál sincs kevesebb köny, sóhaj és fájdalom, mint a szegényeknél. A gazdagok sem zárhatják ki palotájukból a betegséget, nyomorekságot, halált; szíveikből a csalódást; azután mennyi aggodalom, hogy megfeleljenek azon igényeknek, melyeket megkövetel tőlük a társadalom. Nem nagy előnye-e a szegényeknek, hogy ő egy évig megél abból, mire a gazdagnak egy nap van szüksége?! ... Ne feledjétek, hogy minél nagyobb a fény, annál nagyobb árnyék jár nyomában. Tehát a gazdagság még nem boldogság. Vannak annál még becsesebb kincsek is, melyekkel a szegényeket is megáldotta az Isten. — Ime, nem épen olyan két ragyogó szemmel gyönyörködhetnek ők is a természet szépségében és kedveseikben, mint a gazdagok. Van-e olyan szegény, ki két szemvilágát oda adná a világ két legnagyobb birodalmáért? Továbbá nem épen olyan okos elméje, szerető szíve van-e a szegénynek is, mint a gazdagnak? és az Ur nem a maga képére és hasonlatosságára teremtette-e őt is? ... s a legdrágább kincs, az egészség ... nem osztályrésze-e neki is?

Oh elégedetlen testvérem! ne hunyod be hát szemeidet a viláosság előtt, hanem lásd meg azokat a virágokat, melyeket számodra is ültetett a Gondviselés s örvendezz azoknak a javaknak, melyekkel tégedet is megáldott az égi kegyelem!

Hát az Isten mit mond?

De ezeket csupán az én gyöngéd szívem és ajakam mondja néktek vigasztalásul és megnyugtatósul. A menyei Atya pedig még többet mond. Azt mondja, a mit az evangéliumi atya mondott elégedetlenkedő fiának: *Fiam, te mindig én velem voltál és mindenem, a mim van, a tiéd.*

Ez a felelet a boldogság két forrását tárja fel előttetek, a mit eddig figyelembe sem vettetek. Talán még soha sem gondolkodtatok arról, hogy az isteni kegyelem mily temérdek gazdagságot bízott gyenge kezeitekre.

Minden, a mim van, a tiéd. — Ezen felséges ígéret gazdagságáról és áldásáról bizonyára még soha sem gondolkodtatok.

Minden, a mit Isten bír, a miénk. — Ő bírja az örök életet, tehát mi is bírjuk azt. Mi az ő képére és hasonlatosságára vagyunk teremtve, tehát elmondhatjuk, hogy ég és föld elmúlnak; de én túl élelem e nagy pusztulást, mert halhatatlan vagyok.

Fiam, mindenem a mim van, a tiéd. — Te érted rubáztam fel a világot oly sok szépséggel és gyönyörködtető dolgokkal. Minden lépésed az én gazdagságom és szeretetem jeleivel találkozik. A mező virágainak te érted adtam színt és illatot; te érted nyitom meg az ezerféle kincseket hozó évszakokat. Kiterjesztém feletted az egék kék boltzatát, hogy a földön kifáradt tekinteted nyugalmat,

Mai számunkhoz melléklet van csatolva.

vigasztalást és reménységet keressen ott. Érted ragyognak a napnak sugarai s a te pihenésedért borul homályba az éjszaka... Oh ha mindezeket nem közönyösen élvezted volna, hanem felismerted volna bennök a menyei atya áldott kezeit, akkor nem zúgolódás, hanem hála emelkednék ajkaidon és szivedben.

Fiam, mindenem a mim van, a tiéd, az az tiéd az én kegyelmem, kérj és adok: szőlj és felelek: terjeszd ki kezeidet és megtöltöm; nyisd ki szívedet és bemegegyek oda. Nem szerettelek-e öröktől fogva? Nem áldoztam-e fel érted az én szerelmes fiamat, kinek vére éreitet hullott a keresztfán? Mindenem, a mim van, a tiéd. Ez ígéret gazdagságát nem lehet eléggé kimeríteni, mert ez azt jelenti: enyém a menyei boldogság és ez a tiéd is lesz, mert te az én örökösöm vagy.

Isten örökös!... értitek-e ez ígéret nagyságát, kegyelmét és boldogságát?

Mit törődöm én ma a szegénységgel? ... holnap már gazdag leszek! Mit törődöm a betegséggel, szenvedéssel és halállal? ... holnap már az örök élet és halhatatlanság koronája tündöklök homlokomon! Mit törődöm az elhagyatottsággal, az emberek elhídegyülésével? ... holnap már a választottak, az angyalok társaságában leszek és azon szeretteim közt, kik elmentek előttem ama jobb hazába! ... Vessetek a legsötétebb tömlőbe; rakjatok rám súlyos láncokat; vegyétek le az álmat pilláimról, a világosságot szememből: lankadjon el testem az éhségtől, emésztessen a fájdalomtól, ... de hagyjátok meg nekem Istennek emez ígéretét: *fiam, mindenem a tiéd*; hagyjátok meg a reményt, hogy holnap Isten örökös leszek és bizony mondom, hogy az én szívem örömeiket zengedez és itteni nyomorúságom homályát az örök élet fénye fogja beragyogni! ...

Jöjjetek ide most mindnyájan elégedetlenek, jöjjetek, kik azon panaszkodtok, hogy csak egy kecskefiát sem kaptatok vigasságra. Jöjjetek ide és én megmondom az elégedetlenségnek igazi nevét. Ugy hívják azt, hogy: *hitetlenség*. Ha hitetek volna menyei örökségetek felől, boldogok volnátok és az apostol ezen intése: *mindenkoron örüljétek...* nem tetszenék képtelenek és lehetetlenek.

Boldogságtokból csupán az hiányzik, hogy legyetek igaz keresztények... és ez az atya feleletének második részéhez vezet bennünket, midőn azt mondja: *fiam, te mindig én velem vagy.*

Legyünk Istennel.

E szavak feltárják előttünk a boldogság másik forrását, mely abban áll, hogy menyei atyánkkal legyünk mindenkor: éljünk vele egységben és teljesítsük az ő akaratát. Mig Istennel járunk; mig hívek vagyunk hozzá, szívünkben béke, lelkünkben megelégedés lakozik. Ellenben, midőn nem cselekedünk a jót, melyet módunkban volna cselekedni, hanem a rosszat, melyet vonogatva, de mégis megteszünk; midőn tárva hagyjuk lelkünket a rossz gondolatok, bűnös érzelmek előtt, mikor elmulasztjuk az imádkozást; mikor hónapokat s éveket engedünk elmúlni a nélkül, hogy jobbakká lettünk volna... Oh ekkor bizonyos teher nehezedik a lelkre, ki nem mondható ked-

vetlenség emésztí s a szív, még nevetés közben is, szomorú. El lehet mondani, hogy az elégedetlen leginkább az étellel, a ki elégedetlen, önmagával.

Előttetek hát a boldogság.

Elégedetlen testvéreim! hozzátok intézem hát kérdésemet: hiszitek-e, hogy elégedetlenek volnátok, ha szíveitek istené volna; ha életne bennetek az a remény, hogy Isten örökösai lesztetek egykor?! Nem... saját lelkiismeretetek azt mondja, hogy akkor boldogok lennétek s ahelyett, hogy búsán tengetnétek életeteket, a keresztényi öröm áldott napjának játékos sugara ragyognak be azokat.

De hát ki akadályoz abban, hogy boldogok, megelégedettek legyetek? Ime, megérthettétek, hogy a boldogság a keresztényi életben van; és mégis haboztok ezt az életet folytatni?! Tudjátok immár, hogy a megelégedés forrása az Istenhez való hűség;... és még sem akarnátok hívek lenni Istenhez?... Ime, kinek-kinek saját magától függ, hogy békés, örömteljes vagy zúgolódó életet éljen-e... és mégis megmaradnátok-e az Istenül való eltérés szomorú és panaszzsal telt utain?!

Ne legyen többé senki önmagának ellensége, hanem a boldogság és megelégedés utáni szomját enyhítse azon keresztényi élet forrásainál, melyekbe helyezte azt az isteni kegyelem!

Kelj fel hát te is idősebb testvér, te elégedetlen fiú; kelj fel bűnbánólag és menj a te atyádhhoz mondván: Atyám, vétkeztem ellened és nem vagyok méltó, hogy fiadnak hívattassam.

Zákó Milán.

A király öfelsége bajsai Zákó Milán volt országgyűlési képviselőt, a bácskai közelet kitűnőségét, Pancsova és Versec városok főispánjává nevezte ki.

A királyi dekretum a „Budapesti Közlöny“ hivatalos lap tegnapi számban jelent meg és szószerint a következő:

A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Pálffy Elemér Versec város főispánját ezen állásától, Rónay Jenő Torontál vármegye és Pancsova város főispánját, Torontál vármegyei főispáni állásában való megahagyása mellett, Pancsova városi főispáni állásától felmentem és Zákó Milánt Pancsova és Versec városok főispánjává kinevezem. Kelt Bécsben, 1901. évi március hó 27-én.

Ferencz József s. k.

Székely Kálmán s. k.

Bajsai Zákó Milán kinevezéséhez a „Magyar Nemzet“ a következő kommentárt fűzi:

„Az új főispán a parlamenti iskolából lép e fontos pozícióra. Zákó Milán már hónapok előtt lemondott képviselői mandátumáról. Pancsován is, Versecen is otthonos és mindkét helyen élénk rokonszenvenek örvend, a mi főispáni működéséhez a lehető legkedvezőbb auspicium.

Egyébként is kipróbált közéleti férfi, a kinek az új működési tér csak alkalom, hogy a maga jeles kvalitásait még hathatósabban érvényesítse.“

Zákó Milán ismeri a közigazgatás egész lényét és képességének legnagyobb részét vármegyénkben az adminisztráció gyakorlati szolgáltatásának szentelte. A zsabylai főbírói állásból küldte őt a választó közönség bizalma a parlamentbe.

Most elhagyván a parlamenti pályát, főispánként történt kinevezése vármegyei közeletünk és társadalmunk minden körében általános, osztatlan igaz örömet keltett.

A mikor vármegyénk közeletéből kiemelkedve, két nagy város kormányzatát veszi át: büszke önértéssel tekinthet vissza arra az időre, a melyben lelki erejét és tudását a szűkebb hazának, a mi vármegyénknek szentelte.

Vármegyei közeletünk és társadalmunk szeretete, tisztelete és érdemeinek elismerése kíséri Zákó Milánt a legigazabb rokonszenvvel főispáni állásába. Kinevezésének hírére nyomban valóságos bucsujáró hely lett uri háza. Közéletünk kitűnőségei, barátai, nagyszámú tisztelői seregesen keresték fel és fejezték ki jókívánataikat. Vége-hossza nem volt a szívéllyes üdvözléseknek. Ilyen őszinte örömet, a rokonszenv és tisztelet ilyen spontán nyilvánulását ritkán láttuk.

Üdvözlő távsürgönyök és levelek halomszámba érkeztek, fényes tanúságai annak, hogy egész társadalmunk örömmel csatlakozik e gratulációkhoz és a vármegye minden tájáról hangzik feléje és köszönti a szívéllyes üdvözlőt.

Örömmel sorakozunk mi is az üdvözlők sorába, mert a sajtó a közvélemény hű tolmácsa, nem maradhat szótlannul, midőn a közelet egy kitűnősége közpályájának ily jelentőségteljes fordulatahoz ér.

Az új főispán életrajzi adatait a következőkben közöljük:

Zákó Milán Bács-Szent-Tamás 1860. évi július hó 29-én született a régi nemes bajsai Zákó családból, a melynek igen sok kiváló tagja állt, előkelő állásokat töltve be vármegyénk szolgálatában.

Zákó Milán édes apja bajsai Zákó Péter a vármegye főbírája, harmad alispánja és végül árvaszéki elnöke volt. Édes anyja nemes Csendsits Ilona. Nagyanyja Zákó Péterné, a híres Thököli család sarja volt. A gondos és előkelő családi nevelés után tanulmányait Zomborban és Budapesten végezte.

A családja tradíciójához híven, ő is a közpályára lépett és 1880. évből vármegyei tiszteletbeli aljegyző lett és 1883. évből pedig közgazgatási gyakornokká nevezték ki. Egy évre rá 1884. évből aljegyzővé választották és 1887. évből tiszteletbeli árvaszéki elnöké lett. Az 1890. évi általános tisztújítás alkalmával zsabylai főszolgabírónak választották meg és ezen tiszteletizenkét évig közéleti tevékenységét járásának szentelte és a minisztrációi tehetségét járásának szentelte és a nem épen jó híreről neves „csajkás“ kerületet működése alatt teljesen rendbe hozta.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Szeress, a mig szeretni tudsz...

— Frenligraht. —

Szeress, amig szeretni tudsz!
Szeress, ameddig csak lehet!
Jön az óra, itt az óra,
Hogy egy sírnál panasz epezt.

Ápold szíved, hogy virágzó
Szerelmemmel legyen tele,
Amig egy másik rokonszív
Hőn, s egyszerre dobog vele!

Aki kitarja kebelét,
Tegy kedvére, a mit tehetesz!
Tedd boldoggá minden percét,
Ne keserítsd az életét!

Órizz a nyelved, órizz jól,
Hamar kiesüszik egy rossz szó.
Te nem gondoltad komolyan —
De a másinak fáj ez, óh!

Szeress, amig szeretni tudsz!
Szeress, ameddig csak lehet!
Jön az óra, itt az óra,
Hogy egy sírnál panasz epezt.

Létéredsz, le, a sírboltra
Szemed könnyekkel lesz tele,
— Nem látod őt már sohasem —
Lenn van örök nyugvó helye.

Te így kesergsz: Tekints le rám,
Ki itt zokogok sírodon!
Bocsáss meg, hogyha vétkeztem!
Ne vedd zokon, ne vedd zokon.

De ő nem hall, nem lát téged
Nem jó vissza, hogy átöleld,
Az ajk, mely sokszor csókola
Nem szól: Megbocsájték neked!

Megbocsájtott már régen ő,
Bár sok könny borítá szemét
— Érted és sértő szavadért —
De csönd! — ő nyugszik már s célt ért.

Szeress, a mig szeretni tudsz!
Szeress, ameddig csak lehet!
Jön az óra, itt az óra,
Hogy egy sírnál panasz epezt.

Mályva

Alászállott és feltámadott.

Krisztus adatai halálra a mi sok bűneinkért,
De harmadnap feltámadta megigazulásunkért,
Ezen mi mind örüljünk,
Dicséretet énekeljünk!
És mondjunk dicséretet az Istennek. —
A tövisekkel koronázott égi király fájdalom- és szenvedésteles szavai elhangzottak. Mennyi jóságot, mennyi türelmet, szenvedést és epeztő kiut lehettek ajkai a legszentebb Krisztusnak, midőn a latrokhoz vetetett s keresztfán végző büntelen életét!

Mily kevesen követtünk, oh Jézus, az olajfák hegyén át a Golgotára! Ki is bírná felvenni a keresztet, mely alatt e földön elesél? Ki lenne az a Simon, a ki megmérhetné kebled fájdalmát, melynek terhe alatt feljajdultál: Én Istenem, én Istenem, miért hagyl el engem?!

A kínok és belső gyötrelmek mélységeibe bocsátkozni s azokat megmérni embernek nem adatott. Szenevedéseid mérhetlen tengerén Te eveztel egyedül!

S mégis megmondhatott vigasztalást a mi bűnös lelkünknek: mig Te éreztünk a keresztben meghalsz, mi keresztad alatt nagy áldásokat veszünk, melyek halálból, sírodból kelnek.

Meg vagyon írva: Isten annyira szerette e bűnös világot, hogy egyszülött fiát adta érte váltságul. Így lett Isten mindnyájunké, így lett mennyországa a mi hájlékunk.

Ha a gonosz elleni harcban lankadunk, ha a menyei törvény teljesítése körül az egy szükséges dolgot elvetjük s lelkünk vádol, ha fogyatékos erőnkben már nem bízhatunk: reményünk sugara odavezérel a kereszt alá, honnan levéteztet s sirba tetetett a Megváltó, ki a kárhözott bűnösöket megigazította, harmadnap kijöve a sírból — feltámadott!

Feltámadás! Oh dicső szózat! Hit, remény, szeretet, dicsőség, győzelem fakasztotta magasztos örömeid ünnepe, szent hűsét, légy üdvözölve!

Elzárandokolunk a nagy emlékezők e napján oda a szent hajdan felé, Jehova népének földére, hová a nyájas kikeletnek, a tavasznak szépségei oly hatalmas vonják s anyai megindulással marasztalják a képzeletet.

Örömmel követjük az énekszerző szent Dávidot oda, hol feltűntek előttünk a jerichói palmaerdő magas koronájával, a Jordán méltóságos futásával, a Libanus csúcsai, Genezareth tavának kies és boldog környéke, Kidronnak völgye, hol szép virágok láttatnak s a gerlicének szava hallatik a földön, hol a hegység és halmok énekelnek és a mezők fái kézzel tapsolnak.

Oda, igen, oda megyünk hűsüti örömtünk és örökéletünk forrásához, meghallgatjuk az angyal szemrehányó szavait: Mit kerestek a holtak között az élőt?!

Sötét éjszakából itt napfény dereng, a halottak álmából új élet támad; a bilincsek megdörve s vezértünk megdicsőítve áll szembe legyőzött sereggel.

Lelki szemekkel látjuk a megváltottak seregét a menyei hajlékok felé vonulni, hol tiszta fehérbe öltözve zengik Neked, életnek dicső fejedelme, hűsüti

Az ide államesme a hivatalába Ez kü tradíciója. A nagy idők szerbek kö Damjanics és cseleked kor ezen a előtt és az

Járásá hozzá. Mint szerb kong patriárka v Az választásán selőjévé v mindig tag pártkörnek viselőt nag körül.

Válasz tak hozzá. Ügyes közbenjáró tartózkodt Ország mindenkor Mint törvén volt a vá hatóságunk zendő bizo sága kívül elismerés Ez e helyébe ü telyes ügy

Kinev Pancsova örömmel f ságok az elkes táv beiktatása alakítottak Az ő donságai két város ságu miss látó, erély turális es

V Köz öblítés né mint a s Hogy es vidék, la mindenl tódul ki

éneköke koporsó. Val az egész ünnepe t laul pü természet lebel lelk hogy test ségebe, n S n miként lehetünk mindensé alatt van Ho fénys ta nek tag szózata s bizonyosa Na nitvanyo dott mes Or szereszt ajándék fssuk b akkor b a mi kö s ágyun új virág s a por Ot felejtke meg s o hellete, Il való ör C s az o hagyni lelkünk megmut

Az idegen nemzetiségek közt a magyar állameszme és hazafiság lelkes harcosa volt úgy a hivatalában, mint a társadalmi életben.

Ez különben a Zákó családnak öröklött tradíciója. A Zákó névben ki van ez fejezve. A nagy idők történetében, a mikor a magyarok és szerbek közt ádáz testvérháború dult, a Zákók a Damjanicsokkal és Csernicsokkal együtt éreztek és cselekedtek. Zákó Milán közpályáján mindenkor ezen hazafias hagyományokat tartotta szem előtt és azoknak hódolt.

Járásának közönsége nagyon ragaszkodott hozzá. Mint főszolgabíró, tagja volt a karlócai szerb kongresszusnak és mint ilyen, részt vett a patriárka választásában.

Az 1892-ik évi országgyűlési képviselők választásánál a titeli kerület egyhangulag képviselőjévé választotta. Ettől kezdve ez év elejéig mindig tagja volt a parlamentnek és a szabadelvű pártkörnek. Mindkét helyen a fiatal gavallér képviselőt nagyon szerették és igaz rokonszenv vette körül.

Választói is mindig lelkesedéssel ragaszkodtak hozzá.

Ügyes-bajos dolgaiknak mindenkor buzgó közbenjárója, szószólója volt. Ha városunkban tartózkodott, mindig „csajkás“ ok jártak vele.

Országgyűlési képviselői minőségében is mindenkor részt vett vármegyénk közéletében. Mint törvényhatósági bizottsági tag, rendszeresen jelen volt a vármegye közgyűlésein. Emellett törvényhatóságunk kebelében fenálló minden néven nevezendő bizottságnak tagja, a mi fényes tanúbizonyossága kiváló közgazdasági szakképzettségének és elismerésemre méltó buzgalmanak.

Ez év elején lemondott mandátumáról és helyébe öccsét, dr. Zákó István, zombori tekintélyes ügyvédet egyhangulag választották meg.

Kinevezésének híret a kormányzatára bizott Pancsova és Versec városok polgársága osztatlan örömmel fogadta. A városi törvényhatósági bizottságok az új főispánt rendkívüli közgyűlésekből lelkes táviratban üdvözölték és székfoglalása és beiktatása ünnepségének rendezésére bizottságot alakítottak.

Az ő meggyerő egyéniségének fényes tulajdonságai minden irányban érvényesülni fognak a két városban, a melyek az alvidéken nagyfontosságú misszióra vannak hivatva; az ő bölcs, előre látó, erélyes vezérlete alatt egy társadalmi, kulturális és közgazdasági téren fel fognak lendülni.

Városunk fejlődéséről.

(Vége.)

Közismert tény az, hogy a kellő esés és öblítés nélküli fedett csatornák sokkal bűzösebbek, mint a nyitott csatornák, a mi természetes is. Hogy csak egy példát hozzak fel, ott van Újvidék, ha huzamosabb ideig nincs nagyobb esőzés, mindenki tapasztalhatja, hogy mily átható bűz tölt ki a csatornanyílásokon.

Ép ezen okból nem helyeselhető az a legutóbbi években lábra kapott eljárás sem, hogy a város a vízvezető főárkot a Deák Ferenc- és Erzsébet-köruton fokozatosan beboltoztatja.

Ez sem egyéb, mint csatornázás rendszeres csatornázási terv nélkül. Igaz, hogy első tekintetre előnyösnek mutatkozik, a sétány területet nyer, a nyitott árok eltűnik, de mindhiába, a bűz nem fog eltűnni, sőt egyes helyeken még sokkal erőteljesebb és elviselhetlenebb lesz. Orvosainknak határozottan állást kellene foglalniok ezen bakterium meleg ágyak létesítése ellen.

Ezek után természetesen feltehető a kérdés, hogy mi a teendő? és kell-e és lehet-e a mostani viszonyok mellett valamit tenni?

Gyakran hallottam már csatornázásról beszélgetve, említeni azt, hogy nálunk csatornázni nem lehet, vagy legalább is óriási nehézségekbe ütközik, mert nincs a városnak elegendő esése.

Hát ez nincsen egészen így.

Legyünk először tisztában azzal, hogy a csatornázással mit akarunk elérni.

Ha csak csapadékvizeinket akarjuk rendszeres csatornahálózatba összegyűjteni és mint legalkalmasabb helyre, a Ferenc-csatornába levezetni, akkor nem áll az, hogy elegendő esés nem lenne, hisz a mostani teljesen szabályozatlan, épen nem a technikai követelményeknek megfelelő állapotban levő, legnagyobb részben burkolatlan árkok és csatornák is levezetik a város legnagyobb részének csapadékvizeit, mennyivel jobban és tökéletesebben levezethetné tehát egy mindenütt a befogadandó vízmennyiségnek megfelelő és a vízfolyást gyorsító keresztelvényekkel kiépített rendszeres csatornahálózat.

De ha lennének is a városnak oly részei, a melyekről a mostani csatornázás mellett a csapadékvizek elég jól el nem vezethetők, teljes határozottsággal lehet állítani, hogy a rendszeres csatornázás tervezése alkalmával ezen helyek csapadékvizeinek levezetésére is lehetne megoldást találni.

Kétségtelen tehát, hogy a csapadékvizek levezetésére szolgáló megfelelő csatornázás semmiféle nehézségbe nem ütköznék.

Másként áll a dolog természetesen, ha a csapadékvizek mellett az összes házi szenny- és piszkvizet és az ürülék is csatornázás útján szándékozunk eltávolítani. Erre a célra persze nincs elegendő esés, de minek is? Azzal tisztában van mindenki, hogy a mennyire elvitáztatlan joga a városnak tisztán csapadékvizeit a Ferenc-csatornába vezethetni, ép úgy el sem képzelhető a tisztátalanságoknak a Ferenc-csatornába vezetése, mert ez ugy köztisztasági, mint közegészségi szempontból képtelenség és megengedhetlen lenne.

Bárhova vezetessék tehát a szenny víz és ürülék, azokat oda természetes eséssel vezetni úgy sem lehet, hanem ennek valamelyes mechanikai uton kell történnie, ha pedig természetes eséssel vezetetik, akkor a kifolyási helyen szivattyúzás által felemelni kell, a mint ez hasonló

berendezéseknél, majdnem kivétel nélkül, mindenütt így is van.

Ebből a szempontból tehát teljesen mellékes, van-e a városnak elegendő esése a Ferenc-csatorna felé vagy nincs.

Az eddigiekből látható, hogy valamely város csatornázásának két főfeladata van, az első a csapadékvizeknek, a második a házi szennyvizeknek és ürüléknek eltávolítása. Az első főleg városrendezési, a második közegészségi szempontból nagyfontosságú.

A választandó rendszertől függ, hogy mindkettő együttesen vagy külön-külön nyer-e megoldást, az előbbi az usztató, az utóbbi az elkülönítő rendszerrel történik. Sokkal inkább a dolog érdemére tartozik, megfelelő előmunkálatot és tanulmányt igényel s így nem is lehet e sorok tárgya annak megvitatása és eldöntése, hogy városunk viszonyainak a kettő közül melyik rendszer felel meg, tekintettel azonban arra, hogy a csapadékvizek befogadására a Ferenc-csatorna igen alkalmas, valószínűbbnek mutatkozik az elkülönítő rendszernek elsősege.

De bármelyik rendszer is találatnak előnyösnek, két dolog mindenesetre bizonyos, az egyik az, hogy a szennyvizek és az ürülék eltávolítása rendszeres vízvezeték felállítását feltételezi, a másik pedig az, hogy az eltávolított szennyvizek tisztítása szükséges, a mely célra nálunk az öntözési eljárás mutatkozik a legalkalmasabbnak, annál is inkább, mivel a városnak az öntözésre alkalmas területek, igen kedvező helyeken, rendelkezésére állanak.

A vízvezeték felállítása ép oly közszükségletet képez városunkban, mint akár a csatornázás is. Közismert dolog ugyanis, hogy, az artézi vizet kivéve, jó egészséges ivóvizünk a város belterületén sehol nincsen. A Szt-György-téri már fenálló és a honvédlaktanya mellett furandó artézi kut nemileg fedezik ugyan a szükségletet, de a jó és tiszta ivóvíz általánosabb használata csak vízvezeték létesítésével érhető el. Artézi kutakat a jövőben a külvárosok szivében és nem a központban, vagy a központ közelében kellene furatni, hogy a külvárosok szegénysorsú lakosai is könnyen hozzáférhessenek, ezekre a részekre a vízvezeték egyelőre úgy sem lenne kiterjeszthető.

A vízvezeték természetesen nem képezne teljesen jövedelem nélküli berendezést, a magánosok vízhasználatára címén az üzemeltetés tetemes részének megtérülése lenne remélhető.

Ezekben vázoltam főbb vonásokban, hogy miben állana Zombor városának egy a város szabályozásának, mint a közegészségügynek megfelelő tökéletes csatornázása.

Be kell vallanunk, hogy a város jelenlegi pénzügyi viszonyai mellett még a legoptimistább felfogással sem lehet arra gondolni, hogy a hozzávetőlegesen 2 millió koronába kerülő vízvezeték és csatornázás a közel jövőben létesíthető.

De ez korántsem jelenti azt, hogy ezért a csapadékvizek mostani tökéletlen levezetésén ne segítsünk.

éneküket: hol van, oh halál! diadalmad? Hol van, oh koporsó! fulánkod?

Valamint ezen seregek, úgy mi is, s velünk együtt az egész természet ünnepli a feltámadás örömeinek szent ünnepeit. Vajha egykoron mi is oly csendesen és ártatlanul pihenhetnénk az anyaföld kebelében, — mint azt a természet tette, — míg a halált győző Jézus mennyi erőt lehel lelkünkbe s felviszi a magasságba és nem engedi, hogy testünkkel együtt visszabukjunk ama sírnak mélysegeibe, melynek sötét zárait már feltörte.

S mint tavasszal feltámadt az egész természet, miként új köntöst ölt a föld, azonképpen nyugodtak lehetünk mi is látván az élet változásai között, hogy a mindenségben a legkisebb fűszál is mily magas gond alatt van.

Hogyan is kételkednénk feltámadásuk felől ennyi fényes tanúbizonyosságoktól környezetetve? Miért is lennénk tagadók? Az igazságnak ég és földből hangzó szózata s saját szívünk dobbanása tennének ellenünk bizonyosságot.

Nagy lézsen egykoron is husvéti örömlünk a tanítványokkal örvendezvén, kiknek megjelent a feltámadott mester, ígérte szerint: hogy őket árván nem hagyja. Örvendezzünk a Jézus feltámadásán! Higyjünk, szeressünk és reméljünk! Tekintsük az életet becses ajándeknak s vegyük bálásan a napok jótéteményeit; fussuk be lsten akarátja szerint rendeltetésünk útját: akkor boldogok leszünk s nem irtóznak majdan megérni a mi közös anyának, a földnek kebelébe, alaszállni s ágyunkat vetni a sírba, melyet minden tavasz új meg új virággal borít be, peldázván a hosszú álom mulását s a pornak megleventülését.

Ott, hol a mi emlékeztetünk megáll: az Ur nem felejtkezik meg rólunk s bizton tudjuk, hogy hozzá tér meg s nem vész el nála saját szájának halhatatlan helyete, melyet Ő fuvallott belénk.

Ily gondolatokban léznenk szentekké s az Urban való örömlökre husvétii érzésünk.

Üdvözítünk, kinek kezében az életnek, a halálnak s az örökkévalóságnak kulcsa; nem fog magunkra hagyni e földön, a halál és enyészet honában, hanem lelkünk előtt megnyitja a sir titkos kebelét s azontul megmutatandja az örök hajlekokat, melyeknek kúszó

bén a halál angyala be nem lép, hol hallható lézsen ama mennyei köztöntő, ama mennyei béke, mely tövüldt kedveseinek arcáról mosolyog felénk, kiket ott viszontlátunk; a viszontlátás kimondhatatlan öröme le-törtül szemünkről minden könnyullatást. Minden kesert emlékezet a földön marad s egyedül az örök szeretet boldogít.

Él Jézus: meg nem halhatok;
Kész már halhatatlanságom,
Immár bátran sírba szállhatok;
Alta lesz boldogságom.
Testem is feltámad végre,
S dicsőségbe jut az égre!

Röder Károly.

Bevádollak ...

Bevádollak az istennek,
Bevádollak téged,
Elmondom, hogy milyen szörnyű,
Mily nagy a te vétked.

Elmondom, hogy tolvajmódra
Elloptad a szívem
S hogy azóta, hej azóta
Nyugodalmam sincsen.

Bevádollak, bevádollak
A te bűnöd végett:
— Hatha isten büntetésül
Énnekem ad téged! ...

Herold Gyula Béla.

LEVÉL A MAGYAR NŐKHÖZ

Szeretném, ha minden szónak, amit leírok, büvös ereje lenne. Szeretném, ha elhatolna széles Magyarország minden nemesen érző asszonyának lelkéig s meséket remélné sok-sok kincsről, mesés gazdagságról, amely a miénk. gélne meg kell látunk és kinyujtanunk érte a kezünket. csak meg kell látunk és kinyujtanunk érte a kezünket. Népiparunkról akarok írni. A téma nem új, sőt napjainkban, mikor országszerte megindult az akció a hazai

ipar pártolása ügyében, talán unalmas is. Ezt a szót leírtam, de rögtön vissza is vonom. Nem hiszem, hogy a magyar előtt unalmas lenne az, ami a magyar népleleknek, népművészetnek egyik legérdekesebb megnyilatkozása: a népipar. illetőleg ennek különösen azok az ágai, amelyek már természetüknél fogva is első sorban érdekesek előttünk: varrottások, szöttek, faragászati és agyagipari termékek. Alig van hazánkban vidéke, ahol a nép valamiféle háziiparral ne foglalkozna. Földművelő és állattenyésztő vidékeken ez tisztán a ház szükségleteinek előállítására szorítkozik, de olyan helyeken, ahol a föld nagyon soványan táplálja fiait, arra van hivatva, hogy az ezt üzőknek fő jövedelmi forrása legyen. Szóval: vannak vidékek, ahol a népek ebből kellene megélni, sőt meg is élhetne, jólétre tehetne szert, ha arra hivatott tényezők ipari foglalkozását tökével, munkaanyag beszerzésével, a termelték értékesítésével támogatnák. Erre a támogatásra nagyon rászorultak. Igaz, hogy a népipar egyesek buzgó pártolásával újabb lendületet vett, de vajmi keveset használhat egyesek buzgólkodása ott, ahol egy egész országrész lakosságának kereseti forrásáról van szó. A nőket különösen érdeklő kalotaszegi varrottásokról beszélék első sorban. Ismeretes, hogy Gyarmathyné véghetetlen buzgalma, odaadó pártolása milyen virágzásra juttatta e remek varrottas ipart. A kalotaszegi nép újabb megtanulta ös-anyái gyönyörű himzését, varrja buzgalommal éjt, napot egybevetve; előkerültek a ládákából a szebbnél szebb minták, hogy új alakban a tórángu szalonok ékeségei legyenek. Tény az is, hogy alig van város Magyarországon, ahol a kalotaszegi varrottást ne látnánk; a külföld is kapva-kap a kiválóbb darabokon. Es mégis azt mondom, hogy a kalotaszegi varrottas nem érte el virágzásának delelőjét s hogy elérje, pártolásra, anyagi és erkölcsi támogatásra van szüksége.

Tulajdonképen nem is méltányoljuk mi eléggé ezt az iparágat. Meg vagyok róla győződve, hogy Angliában — a hova tudvalevőleg nagyon sok varrottas vándorol tőlünk — sokkal nagyobb becsben tartják, mint mi. Vagy nincs meg eléggé kifejlődve a műizlésünk, vagy — s ez a valószínűbb — még mindig csak azon a nívón állunk, hogy bármilyen silány külföldi portéka becsesebb, mint a sokkal különb hazai. Pedig nem képeznék szebbet, női lelket, finomabb ízlésű kedélyt jobban gyönyörködtetőt,

Hogy azonban tudhassuk azt, hogy ez irányban mit kell tenni, a város készíttesse el előzőleg a szabályozási és lejtmerzési tervet az egész belsőszéletről s ha ez meg van, akkor ezek alapján hirdessen nyilvános, esetleg nemzetközi pályázatot a város általános csatornázási és vízvezetési terveinek beszerzésére.

A nemzetközi pályázat kiírását joggal senki sem támadhatná meg, e tekintetben nincs helye a túlzott patriotizmusnak. Győzzön a jobb.

Ha azonban a város a több ezer koronába kerülő pályázat helyett alkalmasabbnak találja a földművelésügyi m. kir. miniszteriumnál a csatornázási terv elkészítését kérelmezni, ezt sem lehetne kifogásolni. A közegészségügyi mérnöki hivatalnál kiváló szakértők vannak, a kik ily terv elkészítésével speciálisan foglalkoznak és már több város csatornázási tervét elkészítették. A költség ez esetben sokkal csekélyebb lenne, mert csak a segéd munkások díjai, fuvarpénzek s e fajta apróbb kiadások lennének a város által megtérítendőek.

A csatornázás és vízvezeték tekintetében nincsenek semmi kilátások arra, hogy valami lényeges rendszerváltozások a közel jövőben előfordulnának s így a város, ha az alkalmasnak talált pályaterv alapján az építkezést nem is foganatosítaná minden tekintetben azonnal, az a pályaterv akár 30—40 év múlva is helyén való lenne.

Ha pedig az elfogadandó rendszer a fokozatos kiépítést is megengedné, ez még előnyösebb lenne.

Az, hogy az elfogadandó pályaterv az elküldött vagy az usztató rendszerre lenne alapítva, már megállapítaná a csapadékvízvezeték levezetésénél követendő eljárást.

Ha ugyanis a pályázat eredménye az lenne, hogy az usztatórendszer találtatnék városunkra nézve alkalmasnak, akkor várni kellene az építkezés megkezdéséig addig, a míg a város a teljes kiépítéshez szükséges összeggel rendelkezik.

Ez esetben tehát a jelenlegi vízvezetés lenne oly állapotba helyezendő, a mely az adott viszonyok között leginkább megfelel. E célból legmegfelelőbbnek tartanám, ha a boltozás teljesen abban hagyatnék és a főárok alsó része fokozatosan nagyobbodó és a rendes csapadékmennyiségnek megfelelő nagyságu, a vízlefolást lehetőleg gyorsító keresztelvényekkel kiépítették. A teljes szélességükben ki nem kövezett utcákban, ott, a hol jelenleg nyitott, de kiépítetlen árkok vannak, szintén ezen eljárás lenne követendő. Ez által a csapadékvíz gyorsabb és szabályosabban lefolytat nyernének, az árkok állandóan tisztán lennének tarthatók, a mi a mostani, fenékburkolat nélküli állapotban lehetetlen.

Nincs kétség az iránt, hogy ezen eljárással a bűz is a minimumra lenne szorítható.

Ha pedig a pályázat eredményeképp az elküldött rendszer találtatnék megfelelőnek, akkor a csapadékvíz levezetésére tervezett új csatornázás kiépítésének mielőbbi megkezdése lenne kívánatos.

Ez esetben az új csatornázás kiépültéig a

jelenlegi vízvezeték árkokra csak annyit kellene költeni, a mennyi éppen a legszükségesebb a vizek akadálytalan levezetése szempontjából és a városnak törekednie kellene akár hosszú lejáratú költségen utján szerzendő összegből, akár a vállalkozóval kötendő szerződésben megállapítandó, több évre szóló, kedvező fizetési feltételek mellett, legalább a vízvezeték főcsatornát, a legszükségesebb csatlakozásokat és időleges átalakításokat mielőbb kiépíttetni.

Ez véleményem szerint minden nagyobb megterhelés nélkül lehetséges lenne. A csatornahálózat további rendszeres fejlesztése azután évenként történhetné, mindenkor az ezen célra rendelkezésre álló összeg nagyságához képest. Így legalább lassankint egyengetnék az utat az általános csatornázás felé s tudnók azt, hogy a mit évenként e célra fordítunk, azt egységes egésznek a teljes kiépítésére áldozzuk.

Magától értetődik, hogy egy-egy utca csatornázása maga után vonná az utca kövezeték megfelelő átalakítását is, a mi így részletekben szintén nem okozhatna elviselhetetlen károkat.

Ezekben változatlan főbb vonásokban véleményemet, miként kellene városunknak a helyes irányu, egészséges fejlődés útjára lépni.

Azonban bármennyire is meg vagyok győződve az elmondottak elvi helyességéről, még sem tartom ezen igénytelen sorokban foglaltakat megdönthetőnek, egyedül üdvözítő igazságoknak, hanem városunk érdekében kívánatosnak tartanám, ha ez ügyhöz, a mely mindenestre megérdemli a vele való foglalkozást, mások is hozzájárulnának, mert mi sem természetesebb, minthogy ez ügyben tisztán látni csak úgy lesz lehetséges, ha az több oldalról megvilágítást nyer.

Nemo.

Gyermekvédelem.

II.

Törekedjünk tehát, hogy azt a gyermekáldást, melylyel nemzetünk jó sorsa oly gazdagon, de nem mindig az előirt jogszabályok szigorú figyelembevételével bennünket megajándékoz, a leginkább megvédjük s ezzel okosabban kezeljük: ezt akarja jelenteni az állami gyermekmenhelyekről szóló törvényjavaslat elfogadása. De a fél lépés ép oly kevésbé vezet a célhoz, mint ha járásra fel sem emeljük lábunkat s a végeredményre vonatkozólag teljesen mindegy, vajon mindjárt születése után, vagy tehetetlensége s kiskorúsága későbbi idejében vesztettünk-e el egy-egy gyermeket. A hiány a nemzetre nézve ugyanaz marad. A vita folyamán történtek is megfelelő észrevételek és Széll Kálmán a parlament tetszése mellett biztosított, hogy ő már foglalkozik azzal, mint lehessen gondoskodni a közigazgatás egyszerűsítésénél az árva- és árvaházak elhagyott gyermekeiről, ha már túlhaladták is hetedik életévüket. Pompás nyereség! Csak hogy könnyen értékét vesztheti, ha még sok egyéb is nem történik. De ez az egyéb nem törtenhetik kielégítő módon, ha a társadalom nagylelkűen nem segít. De segíteni fog, ha győz a megfontolás, hogy

itt a nagylelkűség egyszersmind okosság és körültekintő óvatosság.

Hány gyermeknek kellene menedéket nyújtani nyers szülőik ellen, hány törvényes és törvénytelen gyermeknek szülőik és nevelőszülőik ellen! Hiszen épp most tárgyal a budapesti fenyítő törvényszék egy efféle pört. Németországban, de kivált Angolországban a társadalom legjobb rétegeiből nagy számban alakultak egyletek, melyek rendkívül éber szemléket tartanak, hogy a gyermekeket a szülők és gyámok bántalmazásai ellen megvédjék. Vannak nekünk ilyen egyleteink? Egy sincs. Pedig már létezésük maga, vagy a létezésükről való tudomás sok szerencsétlen gyermeket megmentene a durva bánásmódtól. De menjünk tovább: éppen az ily rossz bánásban részesülő gyermekekben, kik sok részt, de semmi nevelést sem kapnak, ébred fel az alattomoság, dac, a szemérmertenséghez való kedv s minden rossz hajlam, s az ily gyermekeknek erkölcsi pestisként kell hatniok a többi gyermekekkel való érintkezésben, az iskolában. Ha most egy alkotandó törvény fog is könnyítéseket nyújtani az atyai hatalom megszüntetésére oly esetekben, midőn az csupán visszaélésekben érvényesül, — vannak elegendő számu, megfelelő módon szervezett iskoláink, hogy az elhagyott gyermekeket el lehessen különíteni a megoltalmazandóktól? Egész Magyarországon még fél tucat sincs. És megszabadulván az iskolakényszerűtől, mely által legalább az írás és olvasás elemeit elsajátították, mit művelnek ezek a kezdetben persze legtöbbször a szülők által arra kényszerített sihederek? Zsebmetszést, betörést, s bandává összeverődve, rablást. A vádlottak padjára, innen a börtönbe kerülnek, hol a javulásra még képes, fiatal, érnei kezdő bűnösöket a már érett és többnyire javíthatlan elitáltak veszik tanításba. Mit használnak az, a modern büntetőtörvény mindnagobb figyelmet szentel a kiskorúak büntethetőségének, ha a fiatal bűnösöknek a közönséges börtönökbe kell vándorolniok, a helyett, hogy külön intézetekben utónevelés alá vetnék őket. Vannak ilyen intézeteink? Szégyenszemre nem-mel kell felelnünk. Az ily intézetek felállítása persze pénzbe kerül; de e költségek szinte megtakarítások. Ismét csak Angliára kell tekintünk, hol e féle intézetek 1866. óta léteznek, a Reformatory Schools és az Industrial Schools. Ezek többnyire magán intézetek, melyek államilag vannak jóváhagyva s hetenkint minden növendék után 6 shilling állami pótlékot kapnak. Ez intézetek következményei abban mutatkoznak, hogy míg Európa minden államában a fiatal és a visszaeső bűnösök száma aggodalmat keltő módon folyton növekszik, Angliában már 1891-ben a fiatal bűnösök száma 63%-kal, a visszaesőké 56% kal esett. Mennyi kórházi és börtönköltséget takarított itt meg Anglia, mennyi vagyont mentett meg a pusztulástól, a társadalmi rend hány ellenességét fegyverezte le előre és vezette át azok sorába, kik a közjót mozdítják elő!

Igy állnánk mi is, ha a társadalom uttőre keze beavatkoznék. Széll Kálmán abban a felkösztöntőben, melyet a budapesti demokrata körben tartott, kimondta a figyelmeztetést, hogy a szabadelvű állam a közérdeket egyetértő össz-

mint valami szép kalotaszegi varrottas. Volt alkalom igazán remek mintájakat látni: fodorvászonra fejtővel himzettől finom lenvászonra selyemmel varrottakig és azt mondom: vétezik az a magyar nő, aki otthonát tisztendő, egy-két darabot be nem szerez. Hiszen bámulatos olesón adják. Az ember szinte gondolkozik: vajjon az anyagot vagy a munkát fizette meg rajta. Már két koronáért szép fél méter hosszú és pár centiméterrel keskenyebb terítőcséket árulnak. Aki valaha himzett efféle, tudja, hogy az alig van megfizetve. Es ilyen arányban tovább. Már 120 koronáért nagyon szép kollekciót állíthatunk össze: ágy-, asztalterítő, függöny (1 ablakra), pamlagvédő. Vajjon nem gyönyörű szép egy ilyen berendezés!

Most, amikor a lakásberendezés divatja a lelket, kedélyt és izlést megbéniítő egyöntetűségekből kivetkőzve, valami igazán művészesen szepre törekszik, milyen nagy szerep juthatna a varrottasoknak. Az előszobától és fűdőszobától kezdve egészen a szalonig minden szobában helyet foglalhat. Gondoljanak el egy poetikus leányzókat: az ágyterítő, a függönyök, a toalettaszalka terítője, a varrottaszalka borítója kék fejtővel valami finoman vagdálós minta után finom vászonra himzett varrottas. Vagy nem lenne szép egy falusi ebédő kalotaszegi faragott butorokkal (alább ismertetni fogom), piros fejtővel himzett kollekcióval? Azt hiszem, kétszer jobban izlenének pompás magyar ételünk ilyen ebédőben, melynek minden darabja a magyar népszellelem művészi fantáziáját hirdeti. Hát azok a remek selyemmel himzettek vajjon nem válnának díszére a legelegánsabb szalonnak is?

Már hallom az ellenvetéseket: a varrottasok nagyon drágák s kevés asszony engedheti meg magának azt a lukszust, hogy egy-egy kollekciót beszerezzen. Igen, drága, mert az értékesítés módja még annyira kezdetleges, hogy mindenkielőnyös, csak a termelőre és a fogyasztóra nem.

Kétféle módja van t. i. az eladásának. Maga a nép járja be munkáival az országot — mondhatom, nagyon kelleltlenül teszi — vagy — s ez a leggyakoribb eset — kelleltlenül kereskedők (akad ilyen a nép között akárhány) megszimulolva, hogy mikor van a ládáiban szükön a pénz, összevásárolják az elkészült munkákat potom áron s tovább adják két, ha nem három annyiért. Azt tapasztaltam, hogy a háziiparnak ez a nyereségvágy a megölő

betűje. Ezért üdvözölheti termelő és fogyasztó öszinte örömmel az Erdélyi Kárpát Egyesületnek azt az ideális és praktikus tervét, hogy közejük közvetítőnek állván, természetesen teljesen önzetlenül munkálkodván, a népipar minden ágát virágzásra juttassa.

Érdekes ennek a tervnek a története. A nevezett egyesület Kolozsvárt, Mátyás király születési házában néprajzi muzeumot szervez: összegyűjti mindazt, amit a néplélek és népművészet eddig teremtett. Ez összegyűjtő akciónak eredményeképpen mesés kincs és gazdagság került napfényre. E cikkem szük keretében főképen a női kézimunkákról óhajtok megemlékezni: régi száz meg száz esztendő himzések kerültek a gyűjtők fürkésző buzgalma folytán a muzeumba. Le sem írhatom, mennyi érdekes minta van itt összehalmozva: varrottasok, írás után varrtak (az előrajzolatok hívják így), kereszt és fonott-öltéssel himzettek olyan páratlanul gazdag változatosságban, hogy egy egész ipariskola találna benne mintának valót.

De nem ezekről akarok tulajdonképen szólni. Azt akarom elmondani, hogyan érelődött meg az egyesület kebelében a népipar fellendítését tervező eszme. A gyűjtők majd minden faluban akadtak régi varrottasokra. Szép szóra, de legfőképen arra a kecségető kilátásra, hogy a muzeum századokra megőrkíti a nevüket, felemelték a láda tetejét s többnyire ajándékul adták a régiségeket. Arra a kérdészködésre, hogy miért nem varrnak most is, azt felelték, hogy nem érdemes. Jobbára el is felelték már őseik munkáját, mert nincs tőkéjük a munka megkezdéséhez. Pedig rá lennének utalva a háziiparra, hiszen ault tudnak megélni némely vidéken. Vajjon azoknak a mult idők réges homályából előkerült mintáknak az alapján nem lehetne újra fényre varázsolni e házi iparicikket? Meg vagyok róla győződve, hogy igen. Lelkes kitartás és első sorban a magyar hölgyek támogatása szükséges hozzá. S vajjon nem szivesen támogat-e minden magyar nő teljes áldozatkészséggel olyan eszmét, mely a mig egyrésztől egész vidékek megélhetési forrását biztosítja, másrésztől otthonának magyar stílus díszítéséről gondoskodik.

A kalotaszegi varrottasokról szoltam, de mint már említém, nemcsak a kalotaszegi asszonyok varrnak. Gyönyörű, még tán a kalotaszeginél is szebbeket himeznek Magyaró vidékén. Láttam egy ágyfelhuzatot finom vászonból, melynek díszét gyönyörű lyukacsos mintája széles

betétek alkották. Páratlanul szép volt. Ugyancsak Magyaró vidékéről került ki egy kiesen párnahuzat; remek lyukacsos minta. Valami élénk színű párnácskára huzva, könnyű batizfodrokkal ellátva, gyönyörű dísz lehetne bármely hálószobának. És ezt a párnácskát nem tudta eladni a készítője az egész városban és amikor mégis elveztegette potom 1 forintért, azzal a kijelentéssel tért vissza a falujába, hogy soha efélel a szemét nem rontja. És igaz is van. Igen, de a szegény gyámoltalan asszony megállt egy-egy utcasarkon, szó nélkül, s persze az utcán elsielőtöknek kisebb gondjuk is nagyobb annál, hogysem a kezében tartott portékáról kérdezősködjenek. Vajjon nem lesz-e a vevőre, eladóra sokkal előnyösebb, ha az E. K. E. vállalkozik a közvetítésre: munka-nyaggal, mintákkal ellátja a dolgozókat, a kész munkákat tőlük méltányos árban átveszi s a venni szándékozóknak ugyancsak méltányos árban rendelkezésükre bocsátja; megrendeléseket elfogad és közvetít. Hogy mennyire áldásos lesz e terv, mutatja az, hogy amióta a vásárra varrottasokkal bejáró asszonyok hallottak erről, egymásután jönnek fel: „Hallánk, instálom, hogy az urak ezental megveszik a munkánkat. De jó lesz! Nem kell ezután az embereknek „idegenbe” menni.” Ugy látszik, ettől a házalástól irtóznak; bizony nem is csekélység bizonytalan nyereség fejében elhagyni hetekre az otthonát, talán az apró gyermekeket is. Pedig messzire is elmennek: ismernek egy asszonyt, aki Fiumét is megjárta, de erről úgy beszél a faluja, mint „nagyon világi személy”-ről.

Jól tudom, hogy a vételtől is az riasztja vissza a legtöbbször, hogy mire e varrottasok a kereskedésbe jutnak, mesésen drágákká lesznek. Nos, az egyesület fáradságtalan buzgalmanak jóvoltából ez a hátrány is elcsik.

De nemcsak a varrás az egyetlen iparág, melyet az erdélyi nép üz. A szöttek mellett, melyeknek nem annyira esztétikai, mint praktikus értékük van, különösen a faragászi és edényipari cikkekéről akarok pár szóval megemlékezni. A kalotaszegi férfiak nagyresze farag; faragja a gyönyörűbbnél gyönyörűbb hímresze farag; melyek ujjában Kolozsvár vidékén az uri házakban is terjedtek. És méltán. Van valami szokatlanul szép e butorok, melyeknek sötétbarnára politurozott alapján a fa természetes színébe kifaragott, illetoleg bevéssett minta szinte kidomborodik. „Himes” butornak hívják és csak

Másod

hangban előerősítést, a mutatkozik elvű intézmény védelem kie mutattia, és eleget nenz védelme leg

Az oktatás Bács-B

Bács-Bács megyének leghatalmas lefolyt utóbb lefolyt a bácsmegegy déken alig. Más népok a középiskolai gymnasiumban levő fenntartási kö voltak egybe ságának es a hatni s az tudjuk, hogy községekben és 67,373 te elemi iskolai tésére 320.6 pedig 398,8 kedett e szá rosított u. r. a megyéhez kötelesek sz gyermekeke tanítóké 73 360,930 fru növekedett.

De bár tási intézet az iskolaügy inkább foko és az igény tessel tudt év nemes hogy Bács-B pontjából is sorába tart adatok ez z onyságul te

A váll ter ur nem tését az ors érdeki e állapotának értékének kőrokre b z hogy a va ismertessük

ugyan olyat néprajzi mű lesz berendz kek, egy tálasok; ebb mekebb mit asztalterítő;

Mig e képe járt ez mentén egy e az elmltette ban egy la kandalló ne fáskosar, a t sokon vásárb egész szob rözás varrós ság még sze tük oldalt többre nem k telik, ne m be ne szerz mézsetes r maga tetsz festékkel e esonyi ajánd való fatány asztal 6 szg dohánzó as

Láttam kalotaszegi láttam azzal butorokkal e

S azzal látott formát valami újat

Csakug Ismerek egy talai ki: m veszi a min itt instálom Ha an abból egy k

hangban előmozdító társadalomtól nyeri a legjobb erősítést, a legerősebb támogatást. Eppen ebben mutatkozik az, hogy a társadalom érett a szabad-
elví intézményekre. Nálunk az állami gyermek-
védelem kiegészítésére vonatkozólag kell azt meg-
mutatnia, és csak akkor tesz kellő mértékben
eleget nemzeti missziójának. Mert a gyermekek
védelme legjobb védelme a nemzetnek.

Az oktatásügy multja és jelene Bács-Bodrogh vármegyében.

Bács-Bodrogh vármegye kulturális emelke-
désének legkésebben szóló tanubizonyosága az a
hatalmas lendület, mely a közoktatás terén a leg-
utóbb lefolyt huszonöt év alatt észlelhető. Midőn
a bácsmegyei tankerület megalakult, az egész vi-
déken alig volt 150 elemi iskola és 8 óvoda.
Más népoktatási intézet nem is létezett, csupán
a középiskolai oktatást szolgálta 3 fő- és 1 al-
gymnásium. A tankötelesek száma, az alkalma-
zásban levő tanerők összege, valamint az iskolák
fentartási költségei ebben az időben még nem is
voltak egybefoglalhatók. A megye tanügyi ható-
ságának csak az 1874/5. tanévről volt alkalma
először mindezekre nézve behatóbban tájékozód-
hatni s az ekként készült tanügyi jelentésből
tudjuk, hogy a vármegye városai és összes
községeiben ekkor összesen 104,808 tanköteles
és 67,373 tényleg iskolába járó gyermek, 266
elemi iskola, 664 tanító létezett s a tanítók fize-
tésére 320,617 frt, az iskolák egyéb költségeire
pedig 398,871 frt fordítottak. Csak némileg emel-
kedett e számok aránya az által, hogy a polgá-
rosított u. n. csajkás-kerület 14 községe 1876-ban
a megyéhez csatoltatott s ennek folytán a tan-
kötelesek száma 114,037-re, az iskolába járó
gyermekké 71,908-ra, az iskoláké 340-re, a
tanítóké 733-ra, a tanítók fizetésének összege
360,930 frtra, az iskolák költsége 454,844 frtra
növekedett.

De bár a következő évek során a népokta-
tási intézetek száma s a vármegye közönségének
az iskolaügy iránt való áldozatkészsége mind-
inkább fokozódott is, a lakosság szaporodásával
és az igények emelkedésével csak nagy erőfeszí-
tással tudott vármegyénk lépést tartani. Huszonöt
év nemes munkája után azonban elértük azt,
hogy Bács-Bodrogh vármegye oktatásügy szem-
pontjából is az ország legelső törvényhatóságainak
sorába tartozik, mert az alábbiakban közlendő
adatok ez iránt bizonyára kétségre vonhatlan bi-
zonyossággal tekintendők.

I.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisz-
ter ur nem rég tette közzé szokásos évi jelen-
tését az ország közoktatásügyi állapotáról. Nagy-
érdekű e jelentés, mert az ország kulturális
állapotának képét tárja elénk. A jelentés általános
értékének mérlegelését azonban az illetékesebb
körökre bízva, ezúttal csupán arra szorítokunk,
hogy a vármegyénk vonatkozó részt röviden
ismertessük.

Bács-Bodrogh vármegye területén a jelentés
szerint 2 főgymnasium, 384 elemi népiskola, 99
kisdóvoda, 1 gazdasági (földmívelés) iskola, 16
ipar- és kereskedelmi iskola, 2 árva nevelő inté-
zet létezik. Ezenkívül főgymnasium van Baján 1.
Szabadkán 1, Ujvidéken 2, Zomborban 1; elemi
népiskola van Baján 14, Szabadkán 36, Ujvidé-
ken 12, Zomborban 24; kisdóvoda van Baján
3, Szabadkán 8, Ujvidéken 6, Zomborban 3;
tanítóképző intézet van fiuknak Baján 1, Zom-
borban 1, leányoknak Baján 1, Zomborban 1;
ipar- és kereskedelmi iskola Baján 2, Szabadkán
2, Ujvidéken 3, Zomborban 3; művészeti iskola
van Szabadkán 1; árvaház Szabadkán 1, Zom-
borban 1; börtöniskola Szabadkán 1, Zomborban
1. Az összes iskolák száma a megyében 504,
Baján 22, Szabadkán 52, Ujvidéken 23, Zombor-
ban 36.

Az itt felsorolt tanintézetekbe járó összes
tanulók létszáma a következőleg oszlott meg.
Gymnásiumba járt a megyében (vagyis Zentán
és Uj-Verbáson) 356, Baján 283, Szabadkán
493, Ujvidéken 673, Zomborban 320 tanuló.
Népiskolába járt a megyében 95,403, Baján 2456,
Szabadkán 7058, Ujvidéken 3924, Zomborban
2364 tanuló. Összesen iskolába járt a megyében
110,815, a városokban 24,092 tanuló.

Népiskolai tanköteles gyermek, az ismétlő tan-
kötelesekkel együtt, volt a vármegyében 115,824,
Baján 3882, Szabadkán 13,953, Ujvidéken 5453,
Zomborban 5054. Ezen tankötelesek közül a min-
dennapi és ismétlő, felső nép- és polgári iskolába
járt tényleg a megyében 98,393 (85,34%), Ba-
ján 2933 (75,55%), Szabadkán 8227 (59,61%),
Ujvidéken 4355 (79,86%), Zomborban 2741 (54%).

Óvóköteles korban levő gyermek találtatott
vármegyénkben 43,261, Baján 1203, Szabadkán
4737, Ujvidéken 1843, Zomborban 1796. Ezek
közül tényleg óvodába járt a megyében 11,800,
Baján 353, Szabadkán 1660, Ujvidéken 569,
Zomborban 310 gyermek.

A népiskolák fokozata, jellege és tannyelve
szerint Bács vármegye 384 népiskolája közül volt
376 elemi és 8 polgári iskola, melyek közül 8
állami, 80 községi, 151 róm. kath., 1 gör. kath.,
58 gör. kel., 32 ágost. ev., 14 ev. ref., 36 iz-
raelita és 4 egyesületi jelleggel bírt. Baja város-
nak 14 népiskolája közül 10 elemi, 1 felsőbb
nép- és 3 polgári iskolája volt, melyek közül 1
állami, 1 községi, 6 róm. kath., 1 gör. kel., 1
ág. ev., 1 ev. ref., 3 izr. jelleggel bírt. Szabadka
36 népiskolája közül 33 elemi és 3 polgári is-
kola volt, ezek közül 1 állami, 33 községi, 2
róm. kath. és 1 izr. jelleggel bírt. Ujvidéken a
12 népiskola közül 9 elemi, 3 polgári volt és
pedig 2 állami, 5 róm. kath., 1 gör. kath., 1
kel., 1 ág. ev., 1 ev. ref. és 1 magán jelleggel.
Zombor 24 népiskolája közül 22 elemi, 1 felsőbb
nép- és 1 polgári iskola volt, még pedig 10 róm.
kath., 13 gör. kel. és 1 izr. jelleggel.

Tannyelv szerint a vármegyében volt 173
kizárólag magyar, 39 német-magyar, 2 tót-ma-
gyar, 3 ruthén-magyar, 10 szerb- és bunyevác-
magyar; német 55, tót 12, ruthén 1, szerb és

bunyevác 89. Baján volt 13 magyar tanítási
nyelvű iskola és 1 bunyevác-magyar. Szabadkán
mind a 36 elemi iskola magyar tannyelvű volt.
Ujvidéken 11 magyar és 1 szerb-magyar iskola,
Zomborban 11 magyar és 13 szerb-magyar tani-
tási nyelvű iskola létezett. A magyar nyelv egyéb-
ként a megye és a városok minden iskolájában
tanítottatott.*)

A népoktatási tanintézeteknél alkalmazott tan-
ítók száma Bács-Bodrogh megyében 898-at tett
ki, a kik közül 894 birt oklevéllel, 854 pedig a
magyar nyelvet tanítani képes volt. Baján 40
tanító működött, valamennyi oklevéllel bírt s a
magyar nyelvet is mindannyi tanítani bírta. Sza-
badkán 115 tanító közül 113-nak volt oklevele, ma-
gyarul tanítani valamennyi képes volt. Ujvidéken
69 tanító közül 65-nek volt oklevele s 68 birt
tanítani magyar nyelven. Zombor város 50 tani-
tója közül mindannyinak volt oklevele s vala-
mennyi tanított magyar nyelven. Nótanító volt a
megyében 170, Baján 13, Szabadkán 59, Ujvi-
déken 25, Zomborban 27.

Állami elemi iskola volt vármegyénk terüle-
tén 9, melyekbe összesen 1226 tanuló járt. Az
ezen iskolákban alkalmazott tanítók száma 13 volt,
a fentartási költségek pedig összesen 19821 ko-
ronára rugtak. A városokban nem volt állami
iskola.

Általános ismétlőiskola szervezte volt Bács-
megyében a városokkal együtt az állami iskolák-
nál 2, a községeknél 57, felekezetiéknél 165;
gazdasági ismétlőiskola volt szervezve az államiak-
nál 3, a községeknél 12, a felekezetiéknél 15.
Összesen volt a megyében 224 általános és 30
gazdasági ismétlőiskola.

Az összes elemi népiskolák között volt osz-
tatlan (egy tanítós) iskola 163, osztott (több ta-
nítós) 287 iskola. Teljes (6 osztályú) elemi iskola
volt osztatlan 59, osztott 160.

Iparos tanonciskola a megye területén 16 lé-
tezett, melybe összesen 3194 tanonc nyert ok-
tatást. A városok közül Baján 1 iskola 320 ta-
nulóval, Szabadkán 1 iskola 765 tanulóval, Uj-
vidéken 1 iskola 624, Zomborban 1 iskola 507
tanulóval állott fenn.

Kereskedelmi tanonciskola nem volt a me-
gyében, míg a városokban a következő ily isko-
lák léteztek: Baján 1 iskola 55, Szabadkán 1
iskola 95, Ujvidéken 1 iskola 110 és Zomborban
1 iskola 75 tanulóval.

Felsőkereskedelmi iskola létezett Ujvidéken
1 iskola 127 és Zomborban 1 iskola 97 tanulóval.

II.

Az előző közleményben foglalt tanügyi ada-
tokat érdemök szerint csak akkor mérlegelhetjük,
ha azokat az ország többi más törvényhatósága-
nak hasonló jellegű adataival egybevetjük. Emli-
tettük, hogy a miniszteri jelentés szerint Bács-
Bodrogh vármegyében összesen 504 önálló tan-
intézet van. Megyénknek több iskolával csak Bihar
(770), Pest (753), Nyitra (650), Vas (566), Szath-

*) Az 1877. évi tanfelügyelői jelentés szerint, melyet Czifrusz
Ferenc kir. tanácsos, akkori tanfelügyelő adott ki, a megye 50 köz-
ségének iskoláiban egyáltalán nem tanítottatott.

ugyan olyan, mint a himzés. Az E. K. E. készülében levő
néprajzi muzeumának egyik szobája ilyen himes butorokkal
lesz berendezve: ágy, asztal, pohárszék, padok, láda, szé-
kek, egy különös alakú rácsos ajtaju fali szekrény és
tálasok; ebből áll a butorzat, a himes faragás a legre-
mekebb mintájú, mindehhez kalotaszegi függönyök, ágy és
asztalterítő; ugy-e bár érdemes lesz a megtekintésre?

Mig ezeket bámultam, egy igazi magyar uri ebédő
képe járt eszemben: himes asztal, körülé székek, a falak
mentén egy-egy karospad, pohárszék, az egyik sarokban
az említett rácsos ajtaju faliszekrény, egy másik sarok-
ban egy hatszögletű himes asztalka apró székekkel, a
kandalló mellett a himes láda is helyet foglalhat, mint
fáskosár, a földön élénk mintájú székely szőnyeg, a tála-
sokon vásárhelyi magyar stílusú tányérok és kulacsok s az
egész szobának meleg otthonias színezetet adva, piros-
rózsás varrottas függönyök és terítők. Azt hiszem, a való-
ság még szebb lenne e képnél és — hogy a dolog prak-
tikus oldalát se tévesztjük szem elől — 490-500 frtnál
többre nem kerülne. De akinek egész berendezésre nem is
telik, ne mulassza el, hogy egy-egy ilyen himes kis butort
be ne szerezzen. Készítenek olyat is, amelyen a fát ter-
mészetes minőségben meghagyják, ezt aztán az ember
maga tetszése szerint kifestheti az olcsó u. n. technikai
testekkel és belakozhatja. Olcsó és nagyon eredeti kará-
csenyi ajándék pl. egy kis pole, kis asztalka, szék, falra
való fatányér, tála stb. A fatányér darabja 3 korona,
asztal 6 szögletű esztergályozott lábakkal (milyen csinos
dohányzó asztalka lenne) 10 kor., szék 4 korona.

Láttam nagyon csinos zongorapadot himzett butorra
kalotaszegi varrottással kárpitoztatva, nagyon elegáns volt;
láttam aztán egy kis fulke-berendezést ugyancsak ilyen
butorokkal és varrottas függönyökkel, elragadóan bájos volt.

S aztán — ami nagy előny — bármilyen, soha nem
látott formát szívesen megkísértenek, sőt örvendenek, ha
valami újat tanulhatnak.

Csakugyan művészi intelligenciájú emberek ezek.
Ismerek egy körösfi faragót, aki új, meg új mintákat
talál ki; mikor egy alkalommal megkérdeztem: honnan
veszi a mintákat, önértetesen mutatott a homlokára: „Van
itt instálom még elég.“

Ha annak az embernek elég munkája lenne, hogy
abból egy kis tőkét gyűjtve megfelelő műhelyről, kellőleg

kiszáritott fáról stb. gondoskodhatnék, még szebb és kor-
rektebb munkát adna, mert izlését fejleszthetné, kézi ügyes-
ségét gyakorolhatná.

A szobák díszítésének kiegészítőjéről, a marosvásár-
helyi festett tányérok, kancsókról, vázák, akarok egy-
két szót mondani. A legszebb, amit e nemből láttam, 6
falra vagy pohárszék tetejére dísznek való tányér volt,
mind különböző nagy stílusú virággal. Pl. az egyik egy
a most annyira divatos iris volt, a másikon tulipán, a
harmadikon napraforgó, voltak köztük magyar stílusú tulipánok,
hagymások stb.; drbja 60 fill.; falon bámulato-
san szép hatású. Ugyancsak ilyen vázák, talak mesésen
olcsó áron.

De már szinte tulságosan is hoszura nyult ez a pár
sor, amelyen a magyar hölgyek figyelmét a még olyan
kevésre méltott szép iparunk egyes eikreire fel akar-
tam hívni.

De a téma magával ragadott, hiszen kimeríthetetlen.
Lelkünk megilleti minden, ami szép, bármiben nyilat-
kozzék is meg s ha ez a szép egyszersmind a miénk, a
mi népünk művészi tehetségének munkája, még közelebb
áll szívünkhöz. Még nagy, hatalmas nemzetek is féltő
gonddal őrzik, dédelgető szeretettel ápolnak, lelkesedve
magasztalnak mindent, ami speciálisan az övék, amiben
nemzeti karakterük érvényesül. Annál inkább kell nekünk
maroknyi Magyarországnak, nemzetiségek közé ékelve,
idegenektől környékezve, teljes erőnket megfeszítve őrizni,
ápolni és dédelgetni mindazt, ami a specifikusan egyéni
mivoltunk megnyilatkozása. Higgyék el hölgyeim, e munka
nagy része a miénk, a magyar nőké, éppen azért, mert
mindenre kiterjedő, finom női lelket, egész szívet igényel.
A mi vállainkra nehezedik tehát a feladat (oh, hiszen nem
nehéz feladat), hogy a magyar házi-ipart legjobb tehet-
ségünk szerint támogassuk, mert azzal fejlesztjük, azzal
kenyeret adunk a népnek, azzal magyaros izlésűvé tesszük
környezetünket.

Szeretném, ha a felsorolt iparcikkek egy-egy szép
példányát önöknek bemutatnám; azt hiszem, lesz is
reá alkalom. Meg vagyok róla győződve, hogy nemcsak
magyar lelkek, hanem esztétikai izlésük is szépen fogja
találni. Az Erdélyi Kárpát Egyesület — addig is, míg az
iparpártolás nemes tervének teljes programja életbe lép
— a legnagyobb készséggel és hazafias örömmel vállal-

kozik a közvetítésre; megrendeléseket elfogad s gondos-
kodik arról, hogy a kívánt munka a legrövidebb idő alatt,
természetesen az eredeti árban, a megrendelő kezéhez
jusszon.

Adja Isten, hogy a hazai népipar gyakorlati párto-
lásának nemes eszméje ne maradjon csak terv; s hogy
tényleg megvalósulhasson, nagy részben a magyar nők
támogatásától függ; tehát bizzunk benne!

Radnótiné Hrabovszky Irén.

Mint a holdnak képe...

— Heine után. —

Mint a holdnak képe reszket

Ott a habzó tengeren,

Mig ő maga csendes bájjal

Jár a sötét égvény;

Imigy jársz te csendes bájjal,

Biztosan szép kedvesem,

És csak képed reszket néha

Felzgatott szivemben.

Faludi Oszkár.

Mért szeretlek...

Mért szeretlek most is téged, —

Mért nem tudlak feledni? ...

Mért ég most is szívem érted, —

Ha te nem tudsz szeretni?

Hisz ha tudnád, ha éreznéd:

Mily forró a szerelmem ...

Nem lennél te most se hozzám

Olyan hideg — kegyetlen.

Kajósóvits Ferenc.

nedéket nyuj-
vényes és tör-
nevelőszülők
dapesti fenyítő
társágban, de
n legjobb réte-
letek, melyek
hogy a gyer-
almazásai ellen
nyegyleink?
maga, vagy a
enesetlen gyer-
ásmódtól. De
rossz bánásban
részt, de semmi
alattomosság,
tedv s minden
eknek erkölcsi
mekekkel való
ost egy alko-
et nyújtani az
esetekben, mi-
stül, — vannak
szervezett isko-
ket el lehessen
Egész Magyar-
egszabadulván
alább az írás
mit művelnek
zór a szülők
Zsebmetszést,
blást. A vād-
erülnek, hol a
zdó bűnösöket
atlan elitáltak
ha a modern
met szentel a
a fiatal bűn-
kell vándorol-
tekben utóne-
n intézeteink?
ünk. Az ily
e kerül; de e
Ismét csak
féle intézetek
Schools és az
e magán inté-
jövahagyva s
shilling állami
övetkezmenyei
Európa minden
bűnösök száma
ekszik, Angliá-
záma 63%-kal,
yi kórházi és
nglia, mennyi
a, a társadalmi
e előre és ve-
mozdítják elő!
adalom uttörő
abban a fel-
emokrata kör-
teget, hogy a
gyetértő össz-

yanesak Megyoró
remek lyukaesos
huzva, könnyű
lehetne bármely
tudta eladni a
égis elvesztegette
rt vissza a falu-
rontja. Es igazá
asszony megállt
az után elsietők-
gysem a kezében
on nem lesz-e a
E. K. E. vállal-
mintákkal ellátja
meltányos árban
nesak méltányos
delesekét elfogad
z e terv. mutatja
bejáró asszonyok
állánk, instálom,
ánkat. De jó lesz!
be” menni. Ugy
ny nem is esékély-
gyni betekre az
Pedig messzire is
umet is megjárta,
agyon világi sze-

riasztja vissza a
ereskedésekre jut-
egyesület tarad-
trány is elesik.

iparág, melyet az
melyeknek nem
k van, különösen
karok pár szóval
gyrésze tarag; fa-
és butorokat, me-
házakban is elter-
anul szép e buto-
zott alapján a fa-
g bevésést minta
k hívják és csak-

ők összesen az állami és az-Bo drogh róm. kath. szavideki, a dék-palánkai az ev. ref. egyesületek. szerint tar- zeri egyesü-

ért a vallás- anyából 2, a Korbay-féle 21 tanító ré-

sága a lefolyt

viden a Bács b adatokat, vármegyénk legelső tör- lön azonban zárközhátunk m, hogy az nni való. Az zai készségére grehajtásával munkásságára még nagy a mények után ktatásügyünk nagyobb ará- lemi kultúra énk a többi ama legelső zans területi anyagi gaz-

r. D. Gy.

tek.

eltekintve az szabályrende- zékétől függ, elkedik, mely t, hol úgy a zdasági körü- lyésztésre al- megyénkről, z állattenyész-

a kormány- ismerő gazda- llattenyészést yben mai nap eesebben sike- logy gazdakö- zös cél felé dig egyesülés, el, mert lett denkor inkább int a szétfor-

ág már annyira érzék, hogy y tömör egész-

eszme mind meggyőződtek at könnyebben sokkal nagyobb orgácsolt erők ért ha az állat- rti azokat az éghajlati visz- oshoz kell folya- ég sok oly ki- ülés. közös erő- tenyészésünk úgy törvények, celoz, ha nem ntén csak össze- tett pozíciójára, soha sem állit- közös akarattal, melyik legyen e ra szövetkezünk, átja. Válasszunk célul s küzdjünk tetadó melegség- ni. Egyesüljünk, melyeknek célul fajtájú állatok karjuk, hogy ez sületeknek kon- hasznos munka véve azokat is, zdasági egyletek lépni.

Nem mondok le a reményről, hogy várme- gyénk intelligensebb gazdái átérzik a kérdés fontosságát, megvannak arról győződve, hogy kigazdánkknak alkalmat kell nyújtani, hogy az állattenyésztés terén minél nagyobb súlyt fektessen a szakszerűsége. Mert mint máig bizony sajnos tapasztaljuk azt az össze-visszaságot, a mely mai állattenyésztésünket jellemzi. Ha az a kevés törvény és szabályrendelet, mely némileg kötelezi gazdáinkat állattenyésztését bizonyos cél felé akaratlanul is terelni, a legteljesebb chaost látnók. Elérkezett az idő, hogy állattenyésztőinket figyelmeztessük arra a körülményre, hogy a világgpiacokon terményeinkkel csak úgy állhatjuk meg helyünket az amegy is rohamosan nyakunkra ülő konkurensaink közt, ha azokon meglátszik az egyöntetűség, mit pedig elérni csak úgy lesz lehető- séges, ha állattenyésztőink nem a delectit vesz- tett hajó módjára hanyódnak a különböző célok között, hanem egyesülve, egész vidékek állat- tenyésztését egyöntetűvé igyekeznek tenni.

Az ily egyesületek egyik legfőbb kelleke, hogy kigazdánk, kiknél leghányosabb a szak- értelem s kik leginkább feá vannak szorulva, hogy az állattenyésztés mérhetetlen sikságain biztos kezek vezessék keresztül — bizalmát meg- nyerjük. Ezért oly emberek vegyék a kezdemé- nyezést kezükbe, kiből a nép bizik, mely eset- ben már fél munka kész. Hatásköre ily egyesü- leteknek nemcsak egyes községekre, hanem egész vidékekre kiterjedhet, mely esetben hasznos mű- ködése is mélyebb gyökeret verhet, mert gaz- dáink látva e tenyészési egyesületek üdvös volt- át, siet kötelékébe lépni, mint azt fényesen igaz- oolja a M.-Óvárott létező egyesület, mely 4 évvel ezelőtt 22 taggal keletkezett s ma már 1500 kis- gazdát számlál sorai között.

W. R.

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA“

XXIV. évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 kor.
Fél évre	6 kor.
Negyed évre	3 kor.
Néptanítók számára:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyvnyomtatásos vállalatuknál küldendők. **A „Bácska” szerkesztősége és kiadóhivatala.**

Ujdonságok.

Husvét. A husvétünnep alkalmából olvasóközönségünk és munkatársainknak boldog husvétünnepelt kívánunk.

Nagypéntek. A keresztre feszített Isten fiának halála napját üli ma a róm. kath. anyaszentegyház. Az utcaon nagy a csönd, második napja, hogy nem hallik a harang szava, csak a kerepelő kattog élesen. Szomorúsággal és enyvedéssel járnak az emberek. A halál fájdalma, a temetés sötétsége fogva tartja a lelkeket. De csak holnapig. Nagyszombaton lármában szólalnak meg újból a harangok, az ajátos közönség a föltámadást ünnepli nagy pompával. A sötét fekete gyász eltűnik a templomokból, a melyek fénybe borulnak, fegyverek tölze lobban a levegőben és örömmel, diadalmasan zúg fel a: hallelujja!... Mindkét napon a plébánia-templom- ban folyton hullámzott a közönség. Az idő kedvezett a kereszténység gyászos ünnepeinek és az ajátos közönség megtöltötte a templomot.

Nagyheti szertartások. A nagyheti szertartások a zombori róm. kath. plébánia templomban a következő rendben tartatnak meg: **Nagypénteken** reggel 8 órakor német prédikáció, mely után közvetlenül tartatik az előszentelt mise a Passióval és kereszttámaszával; mire a Szentesség a szent Sírhoz vitetik; ezután bunyevác szentbeszéd. Delután 3 órakor magyar szentbeszéd, melynek végzetével processzió vezetetik a Kalváriához, honnét a templomba visszatérve enekeltetik a Jeremiás siralma és a „Miserere”. Este 7 órakor a sz. Sírál ima és ének, mire a Szentesség körmenetileg a sekrestyébe vitetik.

Nagyszombaton reggel 6 órakor körmenetileg Szent- sekkittel, 8 órakor fűszentelés, a husvétünnep gyertya meg- aida diacsennel, aztán a próféciák, kereszttámasz- tes és minden szentek litániája, mire a feltámadási nagy- mise következik. Az ünnepélyes feltámadási körmenet esti fel 7 órakor tartatik meg.

Husvétvasárnapján reggel a 7 órai csendes mise után az étek megáldása; 8 órakor kismise és német szentbeszéd; 9 órakor csendes mise, utána bunyevác szentbeszéd; 10 órakor ünnepélyes nagy-mise; delután 3 órakor vesperny.

Husvételjén a szokott órákban megtartott szent- miken kívül fel 10 órakor magyar egyházi szónoklat; delután 3 órakor vesperny.

Kinevezés. Báró Vojnits István vármegyei főis- pán Radoszavlyevits Tivadar Zombor városi adópénztári ellenőrt vármegyei közigazgatási alszázvevővé nevezte ki.

Kinevezés. Báró Vojnits István vármegyei főis- pán Wild Lipót rigyicai községi irnokot a zentai szolga- bíróságához járási irnokká nevezte ki.

Kinevezés. Báró Vojnits István vármegyei főis- pán Lisztyevity Titusz végzett joghallgatót járási köz- igazgatási gyakornokká nevezte ki és szolgálatátelre a zentai járási szolgabíróságához osztotta be.

Előléptetések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Paracetic Vince újvidéki és Mészáros Lajos zombori főgimnáziumi tanárokat a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába léptette elő.

Zenés mise. Filharmonikusaink busvétvasárnap a 9 órai misén a vonós zenekarra és énekekre irt Gaál- féle Ave Verumot és fuvókra alkalmazott Rossini Stabat Materját fogják előadni. Az énekeszt dr. Lallosevits János ügyvéd és Kerekes János kir. ügyész vállaltak magunkra.

Istentisztelet. Az ág. evang. híveknek tudom- mására hozzuk, hogy f. hó 8-án délelőtt egyegyed 10 órakor Urvacsora kiosztással egybekötött istentisztelet, az istentisztelet után pedig közgyűlés fog tartatni, melyre a t. hívek meghívotnak. Gertinger, felügyelő. Korossy Emil, utazó lelkész.

Ev. ref. istentisztelet. A zombori ev. ref. gyülekezet folyó hó 8-án, busvételjén d. e. fel 11 órakor a szokott imahelyiségben (Basa-utca 202. szám alatt) Urvacsorával egybekötött istentisztelet tart. Az istentisztelet végzetével gyülekezeti közgyűlés is fog tartatni. Szendy Lajos, lelkész. Kozma László, gondnok.

Nagylelkű adomány. Csaszka György ka- loesai érsek az apatintelepi lakosoknak, hogy ideiglenes imaházukban is végezhessek ajtatósságukat, egy csinos harmoniumot ajándékozott.

Tűrr tábornok fia. Tűrr Rault, Tűrr István tábornok, Baja nagynevű szülöttjének fiát, a francia köztársaság elnöke a becsületrend tisztjeve nevezte ki a párisi kiállításán szerzett érdemeiért. Tűrr egy acetyl- ény-gyár igazgatója és ma is mint feltaláló szerepel ezen a téren.

Szenteltett költségvetési törvény. A hivatalos lap közli az 1901. évi IV. törvények szenteltett szövegét.

Földrendés vármegyénkben. Vármegyénk- ben folyó hó 2-án délután felemltet terjesztve, megdöb- benést okozva megmozdult a föld. Szabadka, Újvidék és O-Becse érezte a földindulást, ezt a félelmetes ter- meszeti tüneményt, a melynek okát nem tudják, csak összehasonlításokból, következtetésekkel magyarázzák a tudósok. Nagyobb kár, szerencsétlenség sehol sem történt. A földrendést mindenütt este hat órakor érezték. A hírek szerint a rengés kiindulási pontja Szabadka és eddig ismert végpontja Belgrád. Kétségtelen, hogy vár- megyénkben a földrendés északra terjedt dél felé. A földrendésről a következő tudósításokat vettük: Sz a b a d k a. Ma délután hat óra tájban erős földrendés volt, mely a lakosság között nagy ijedséget keltett. A butor mindenütt kimozdult a helyéből. Szerencsétlenség nem történt. Legjobban érezték a rengést és legjobban meg is ijedtek az ágyban fekvő betegek. A rengés né- hány másodpercig tartott. — O-B e c s e. Ponthat hat órakor nagy morajjal két másodpercig tartó földrendés vonult keletről nyugatra. A lakosság megrémült. A föld- rendés a boltokban csekély kárt okozott — U j v i d é k. Keletről nyugatra terjedő két másodpercnyi földrendés volt este 6 órakor. A házak falai sok helyen megrepe- deztek. A földindulás nem okozott ijedséget. — Zombor városát a földindulás elkértelte.

Állami segély az Árucarnoknak. Az Országos Központi Hitelszövetkezet a napokban értesít- tette az Árucarnok igazgatóságát, hogy a nm keresk. miniszterium m. hó 18-án 13016. sz. rendelete szerint az Árucarnoknak 10000 korona állami segélyt enged- lyezett. Ez immár a második alkalom, hogy a magas kormány ennyire kitudtette bizalmával derek iparosaink Árucarnokát, elismervén ezzel ezen nagy hivatást be- töltő és szépen virágzó intézménynek életrevalóságát és iparnok fejlesztése körül bíró fontosságát. Az Árucarnok ezzel nagyon bizelgő bizonyítványt kapott a legmagasabb és legilletékesebb helyről és így közönségünk, amely eddig nem tudta kellőleg megbecsülni ezen szép és hasznos intézményt, most meg fokozottabb bizalommal fordulhat fejle, mert ezt kétségtelenül meg is érdemli. Ezen tekintélyes állami segély elnyerése mindenestre elő sorban a derek szövetkezet becsületes és céltudatos munkásságának eredménye, de kétségtelenül nagy és elévülhetlen érdeme városunk szeretett képviselőjének Széchenyi Józsefnek, aki az ügyre a magas miniszterium figyelmet ráirányította, megmutatván ezzel is, hogy mennyire viseli szívén polgártársainak és városunk érdekeit.

Halálozás. Dr. Káldi Sándor verbászi közvegi orvos és th. vm. járásvorvos mult hó 31-én életének 73. évében elhunyt. Nagy részvét mellett temették el.

Borhamisítással vádolt lelkész. Nagy feltűnést keltett annak idején az a hír, mely az összes fővárosi lapokat bejárta t. i. hogy Korossy Emil köz- tisztetelben álló szabadkai evang. lelkész horgosi birtok- kán bamis bor gyártással foglalkozik. Mi első pillanatra beláttuk a hír alaptalanságát és ezt megerősíti most az itt közzétett ítélet is: Burg Dénes borenlenőző bizottság elnökének Korossy Emil horgosi birtokos elleni feljelen- tésre vonatkozólag a tisztánimeni járás főszolgabírója következőleg ítélt: Korossy Emil szabadkai lakos horgosi birtokos a borhamisítási vádjá és következményei terhe alól felmentetik. A felmentül 17 kor. 92 fillér el- járási és 48 kor. 14 fillér vegyvizsgálati költség a nagy- méltóságú m. kir. földművelési miniszterium terhére szá- mitattik. Indokok: Korossy Emil horgosi szőlőbirtokán megtartott vizsgálatán elvett és lepecsételt borok a budapesti állandó borvizsgáló szakértő bizottsághoz fel- küldetvén, nevezett bizottság a f. évi február hó 23-án tartott ülése alkalmával 2213. sz. a. hozott jegyzőkönyvi kivonatában nyilvánított szakvélemény szerint, a három- féle szabályszerű módon rakározott törköly bor minta egyike sem esik kitogaz alá. Ezen szakvélemény alapján Korossy Emil a kihágás vádjá és következménye terhe alól felmentendő és a költségek viselésére a földművelési m. kir. miniszterium volt kötelezendő. Miről a nagy- méltóságú földművelési miniszterium Csongrád vár- megye alispáni hivatala utján felterjesztéssel, Korossy Emil meghatalmazottja dr. Bekeffy Gyula szabadkai lakos ügyvéd, Burg Dénes borvizsgáló bizottság elnöke horgosi lakos ezen ítélettel értesítettek. Dorozsmán, 1901. évi március hó 15-én. Dr. Hergrosz s. k. főszolga- bír. (P. H.)

Népmagyarosítás. Opra Ferenc honvédszá- zados vezetékevév „Ormai”-ra magyarosította.

Pályázat. Az „Eötvös-alap” (országos tanítói segélyegyesület) a „Ferenc József Tanítók Háza”-ban létesített internátusnak fizetés, egész vagy féltényenes és alapítványi helyeire az 1901—1902-ik tanévre ezen- nel pályázatot hirdet. Pályázhatnak ezen helyekre a budapesti tudomány- és műgyegetemen, vagy egyéb fő- és szakiskolákban tanuló tanítók, tanárok és a tanügyi téren működő egyének kiváló előmenetelű, példás maga- viseletű fia, akik egyszersmind az „Eötvös-alap” (or- szágos tanítói segélyegyesületnek) rendes vagy rend- kívül tagjai és akik ezen kötelezettségtlnek az alap- szabályokban körülírt módozatok szerint mindenben megfeleltek. Egész vagy féltényenes helyekre csak va- gyontalan, nehéz anyagi viszonyok között élő szülők gyermekei vehetők fel, de ezek is csak akkor, ha a főiskolai, szakiskolai vagy egyetemi tanulmányaiknak folytatásához szükséges előtanulmányokat legalább is általános jó eredménnyel végeztek. A fölvetelre folya- modók pályázati kérvényükhöz mellékelni tartoznak: 1. szülletési bizonyítványukat; 2. végzett tanulmányaikról és erkölcsi magaviseletükről szóló bizonyítványokat; 3. azt az okiratot, hogy a Tanítók Háza-ba a fölvetelt jo- gosan kérhetik; 4. vagyoni és családi viszonyaikról szóló hiteles és kimerítő bizonyítványt; 5. esetleg, ha a pályázó valamely alapítványi helyet óhajtt elfoglalni, az illető alapító ajánló levelét; 6. hatósági orvosi bizo- nyítványt. — A hiánytalanul felszerelt kérvények az „Eötvös-alap” (országos tanítói segélyegyesület) elnök- ségéhez címezve 1901. évi július hó 10-ig nyújtandók be Peres Sándor titkárhoz (VIII. Szentkirályi-utca 47. szám). Az alapítványi helyekre pályázók kérvényeiket ugyancsak az „Eötvös-alap” elnökségéhez címezve, az alapítványt tett egyesek, egyesületek, jogszemélyek útján, azok ajánlataival ellátva küldjék be 1901. évi július hó 10-ig az „Eötvös-alap” titkárhoz. A kérvények felett 1901. évi augusztus hó 20-án az „Eötvös-alap” osztó- bizottsága határoz. — Mintthogy a Bács-Bodrogh vár- megyei községi tanító egyesület ezen internátusban „Czifrusz Ferenc szoba” címen alapítványi hely fölött rendelkezik, felhivatnak a megye területén bármily jel- legű iskolánál is működő tanterfiak (kisdödvők, neve- lők, tanítók, tanítónők, tanárok), hogy a fenti pályázati hirdetmény szerint benyújtandó kérvényeikhez a vár- megyei tanító-egyesület ajánlólevelének elnyerése végett megkereséseiket folyó évi május hó 10-ig alulirott el- nökséghez küldjék be. Bezdánban, 1901. évi március hó 24-én. Molnár Ferenc, a vármegyei tanító-egyesület elnöke.

Hirneves alakok. Élő emberi lények különle- ges gyűjteménye. A különleges emberek bűmulatra méltó gyűjteménye a nagyszerű amerikai mulató vállalat Bar- num és Bailey a föld legnagyobb látványosság, legna- gyobb, mely a világ főállása óta létrejött. Tény az, hogy sem Noe bárkájában nem volt saját ősemberei tulajdonában, ugyazintén az is tény, hogy ezekből több példány a mai országokban létezne. Ezen kiváló és ne- vezetes gyűjtemény között van a szakallas nő, mely szép, hosszú és selyemfomósága szakáll és bajusz mel- lett még dushajzatu fövel is rendelkezik, hajszálai a földig érők. Az orosz férfi, a pudli kutyafejű, ki pudli kutyával összehasonlítottatott, mert az ő sajátos sörteje különösfajta, serteje összes arczrészt fedik, melyekből a több hűvelynyi hosszú szép haj kinő. Lallo és Lalla Indiából, szintén különleges megjelenés, egy testben 2 lényt egyesít, magát és nővérét, ezek egymáshoz any- nyira hűségeik, hogy egymástól abszolúte el nem vá- laszthatók. Hasonló csodálatos nevezetesség, a kínai ikrek, mert epp úgy összefüggnek, mint a siamiaiak. Látni itt továbbá az óriást, a törpét, a törflőt, villam kiszámított, az Albino ruggyanta férfiakat, Herrmann a híres expansionistát, Tripp karnélküli csodát, a karnél- küli japáni nőt, az emberi túváncost, Miramba játékos és sok más. Az elősoroltak csak egy részét képezik a lát- ványosság ezen osztályának csodáiról. Van itt továbbá 2 állatsereglet, 3 csorda elefant, teve csoport és 400 lo, ezenkívül 12 sátor, melyek legnagyobbja külön 15 000 személy részére ülőhelyet foglal magában. Fel ezer előadó, befoglalva akrobaták, tornászok, bohócok, légtűvészek, különlegességek és kigyóemberek, szem- fényvesztők, lovagok, és sok más mutatja sokféle mű- veszetét, földszinten, levegőben, szinpadon, a manezseken és vágató nyergellen lovakon és így képezik az elő- adásoknak legerjedelmesebb sorát, mit valamikor látni lehetett. Amerikában szervezve, hol több mint 50 éven keresztül a lakosság bűszkesége, most a kontinensen körutat tesz 1897-ben 4 nagy gözös hozta ezen renge- teg kiterjedt-ű vállalatot New-Yorkból Angliába, honnét 2 évi tartózkodás után, megint tengeri útra kelt, hogy a kontinensre érkezhessek. Ezen látványosságot városról városra szállítandó 67 husz méteres vasúti kocsi szük- séges. A kocsi a látványosság tulajdonát képezik, amerikai minta szerint direktre ezen célra építve és epp olyan látványosak, mint sok más osztálya ezen óriási vállalatnak. Az egész vállalat április hó 26-án ide érkezik.

Letört bimbó. Husvéth Gyula zombori föld- birtokost szomorú gyász érte. Kis leánykájuk Aranka visszaadta lelkét teremőjének. A család a következő gyászjelentést adta ki: Megtört szívünk legmélyebb fájdalmával tudatjuk, hogy szeretett s felejtetlen gyerme- künk Arankánk folyó évi március hó 30-án esti 10 órakor, életének 7-ik havában Istenhez visszatért. Korán letört virágunk földi maradványa folyó évi április hó 1-én délután fel 4 órakor fog a szivaci-uti 533. számú gyászházban a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a Szent Rókus temetőben örök nyuga- lomra tétetni. Zombor, 1901. évi március hó 31-én. Legyeu nyugalma csendes! Emléke áldott! Husvéth Gyula és neje szül. Rados Józsa, szülő. Öv. Husvéth Istvánné, Kulnacsich István és neje szül. Kuntich Borbála, nagy- szülő.

Az áprilisi időjárás. Falb Rudolf, a híres időjós a következőket írja az áprilisi időjárásról: Öt csomópontot lehet élesen megkülönböztetni. Bő csapadék várható Közép-Európában kevés havazással és normális hideggel. Esőzés is lesz aránylag magas hófok mellett. A hónap elseje és tizedike közt a csapadék Francia- országban és Ausztriában a legnagyobb. Negyedikén másodrendű kritikus csomópont van. Azután szárazabb az időjárás, majd mindinkább melegebb lesz a levegő. A csapadékoknak eső alakjában való megjelenése s a havazás Európa északi részében csak a hónap első fele- ben történik egyszerre. Április vége felé lesz csak a levegő melegebb s kellemesebb. Falb jóslásai szerint tehát eső, havas lesz április hónapja.

1860. szám.
kig. 1901.

Pályázati hirdetmény meghosszabbítás.

A folyó évi március hó 11-én Bács-Kula nagyköz-
ségében tisedésben lévő jegyzői állásra 1485. szám
alatt folyó évi április hó 3-ikáig kiírt pályázatot **folyó
évi május hó 3-ikáig** meghosszabbítom.

Ezen állás javadalmazása a következő:
1. Évi 1000 korona készpénz fizetés;
2. 55^{1182/1600} kat. hold földnek haszonélvezete,
mely után az adót a jegyző fizeti;
3. szabad lakás;
4. 8 öl kemény hasáb tűzifa, 50 pozsonyi mérő
buza megváltási ára: 400 korona;
5. három darab egyenkint 1094 □ öl, S37 □ öl
és 1302 □ öl földnek haszonélvezete;
6. a magánmunkálatokért szabályrendelileg meg-
állapított díjak szedhetési joga.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy
kellőleg felszerelt kérvényeket hozzám a fenti batáridőig,
vagyis folyó évi május hó 3-ikáig annál is inkább
nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem
fogom venni.

Bács-Kula, 1901. évi március hó 30-án.

Dr. Széchényi,
főszolgabíró.

3-1

1483. szám.
tkvi 1901.

Póthirdetmény.

A palánkai kir. járásbíró mint telegkönyvi ha-
tóság közhírré teszi, miszerint a kiskoru Juhász Károly
Jenő végrehajtható Siakov Vlada ó-palánkai lakos
végrehajtást szenvedő elleni 87 kor. 30 fil. s járuléki
iránti végrehajtási ügyében 1102/tkvi 1901. szám alatt
kibocsátott árverési hirdetményben az ó-palánkai 420.
sz. tkvben A. 1. 2. sorsz. alatt foglalt Siakov Vlada
neven álló (751-752/a) hr. sz. 149. ö. i. számú és
225^{1/2} □ öl ternagságu beltelekre 1042 korona kikiál-
tási árban ezen kir. járásbíró árverelő helyiségében
(6. sz. ajtó) **1901. évi május hó 20-ik napja-
nak délutáni 3 órájára** kizűzött árverés az 1881.
évi LX t. c. 167. §-a alapján a kir. kincstár végrehaj-
tató érdekében is 207 kor. 94 fillér tőke követelése s
járuléki kielégítése végett megtartni fog.

Kelt Palánkán, 1901. évi március hó 26-án.
A kir. járásbíró telegkönyvi hatósága.

Tillinger,
kir. járásbíró.

1726 sz.
tkvi 1901.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telegkönyvi
hatóság közhírré teszi, hogy Purda Ferenc nemes-
militicsi lakos végrehajtható Klinovszky Péter nemes-
militicsi lakos végrehajtást szenvedő elleni 140 korona
tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében
a zombori kir. törvényszék területén lévő, Nemes-
Militics községben fekvő, a nemes-militicsi 367. sz.
betétben végrehajtást szenvedő Klinovszky Péter tulaj-
donánál bejegyzett A. 1. sorszám alatt foglalt 49.
hr. sz. 62 ö i. sz. házra és 253 □ öl beltelekre 800
koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az
árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt in-
gatlan az **1901-ik évi május hó 1-ő napján délután 10
órákor** Nemes Militics községében megtartandó nyil-
vanos árverésen a megállapított kikiáltási árban alul
is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan
becsárának 10%-át vagyis 80 koronát készpénzben,
vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal
számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333.
sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezé-
hez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a ér-
telmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhe-
lyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszol-
gáltatni.

Kelt Zomborban, 1901. évi február hó 19-én.
A zombori kir. tvszék mint telegkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. tszéki bíró.

Házeladás.

Felső városrészben, Széchenyi-
körút és Zöldfa-utca sarkán a 149.
és a mellette lévő 150. számú ház
azonnal eladó. — Bővebbet a tu-
lajdonosnál.

3-1

1360. szám.
kig. 1901.

Pályázati hirdetmény.

A bajai járáshoz tartozó Bérég községben elbalá-
lozás folytán megüresedett községi szülésznoi állásra
ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás évi javadalmazása a községtől 60 ko-
rona és minden szülés után 6 korona.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni
óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényeket hozzám
folyó évi április hó 15-ig nyújtsák be.
Baján, 1901. évi március hó 31-én.

Szabovljevits,
szolgabíró.

Miután többféle bútordarabot véglegesen felosztatok, be-
szerzési áron adom, u. m.:

barokk és ó-német stílusban hálószoák, kredencek, asztalok, trumeau-tükrök,
székek,
teljes szalonberendezések,
garniturák, Consolok,
függönyök, ágyterítők, egyes ágyak, szekrények, íróasztal (matt és fényezett).

Továbbá szándékom
üzletem átalakítása miatt
porcellán, üveg, lámpák, chinaezüst és nickl-asztalkákat igen olcsó árak mellett eladni.
Kérem a nagyrédemű közönség beemes látogatását.

Tisztelettel **SCHERER FERENC,**
ZOMBORBAN.

2143 sz.
tkvi 1901.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telegkönyvi ha-
tóság közhírré teszi, hogy Mérő (Wagemann) Simon
zombori lakos végrehajtható Karli Ferec és neje
szül Dikkmann Éva végrehajtást szenvedők elleni 1600
korona tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási
ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő s
Zomborban fekvő, a zombori 471. számú betétben Karli
Ferenc és neje szül. Dikkmann Éva tulajdonánál be-
jegyzett s A. I. 1-2 sor, 712 és 713. hr. szám alatt
foglalt egész jószágtestre 1100 koronában ezennel meg-
állapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és
hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1901. évi április
hó 30-ik napján délután 3 órákor** a zombori kir. tör-
vényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános
árverésen a megállapított kikiáltási árban alul eladatni
nem fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan
becsárának 10%-át vagyis 631 kor. 90 fillért készpénzben,
vagy az 1881-ik évi LX. törvények 42-ik §-ában
jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó
1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet
8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a
kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. c.
170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál
előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-
vényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1901. évi február hó 23-án.
A zombori kir. tvszék mint telegkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. törvénzi bíró.

Hirdetmény.

Egy 1000 métermázsa horderejű,
jókarban levő uszályhajó eladó. —
Bővebb értesítés **Ernst és Róth uji-
deki fakereskedőknél** nyerhető. 3-3

2744 sz.
tkvi 1901.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telegkönyvi
hatóság közhírré teszi, hogy Bayer István és neje
végrehajthatóknak Drobina Mihályné szül. Siák Panna
végrehajtást szenvedő elleni 550 korona tőkekövetelés
és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir.
törvényszék területén lévő s Sztanisison fekvő, a sztan-
isicsi 1605. számú betétben Drobina Mihályné szül.
Siák Panna tulajdonánál bejegyzett s A. 1. sorsz. a.
foglalt 2945. hr. sz. ingatlanra 678 koronában és a
sztanisicsi 1204. sz. betétben Drobina Mihályné szül.
Siák Anna tulajdonánál bejegyzett A. I. 1-2. sorsz. a.
foglalt 803. és 809. hr. sz. jószágtestre 835 koronában
ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést el-
rendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az
1901. évi április hó 24-ik napján délután 10 órákor
Sztanisics község előjáróságánál megtartandó nyilván-
os árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is
eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok
becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik
évi LX. törvények 42-ik §-ában jelzett árfolyam-
mal számított és az 1881. november hó 1-én 3333.
sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában
szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezé-
hez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a
értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges el-
helyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-
szolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1901. évi március hó 11-én.
A zombori kir. tvszék mint telegkönyvi hatóság

Radány Péter,
kir. tvszéki bíró.

A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságól.
9030. szám.
1-1901.

Árlejtési hirdetmény.

A zombori kincstári ügyészégi irodatiszti lakásnak
(adobivatali épület jobb szárnya) atalkítását a nagym.
m. kir. pénzügyminiszterium mult évi október hó 14-én
kelt 68503. sz. alatt, 3315 kor. 57 fillér költséggel en-
gedélyezven: eme munkálatnak keresztülvezetése céljá-
ból **folyó évi április hó 17-én d. e. 10 órára**
a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségébe (1. emelet,
I. ügyosztály) ezennel **versenytergyalás** hirdettek.

Felhivatnak vállalkozni szándékozik, hogy 1 ko-
rona bélyeggel ellátott **zárt írásbeli ajánlataikat**,
melyben az árleengedés mennyisége százalékban és
összegben is kifejezendő s felemlíteendő, hogy az illető
vállalkozó a vállalati feltételeket ismeri, magat azoknak
aláveti, 332 korona készpénzben vagy óvadékképes
értékpapírokkal leteendő s az erről szóló kir. adobivatali
leteti nyugta csatolása mellett, e kir. pénzügyigazgató-
ságnál április hó 17-én d. e. 9 óráig adjak be.

Később érkező, vagy utóajánlatok figyelembe
vételt nem fognak.

A munkálatnak július hó 10-re készen lennie s
mérnöki felülvizsgálatra bocsátatnia kell.

Az általános és részletes feltételek a pénzügyigaz-
gatóság irodavezető hivatalos helyiségében a hivatalos
órák alatt megtekinthetők.

Zombor, 1901. évi március hó 26-án.

TERNOVSZKY,
p. ü. igazgató h.

2-2

15/1901. biz. szám.

Hirdetmény.

Ó Szivac község s az ehhez tartozó Kis Sztapár
puszta telegkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt
bizottság közhírré teszi, hogy az 1886. XXIX. 1889.
XXXVIII. és az 1894. XVI. törvényekben előírt
helyszíni eljárás végett és pedig egyelőre csupán az
azonosító **1901. évi április hó 25-ik napján**
az azonosítás befejezte után pedig a bizottság a köz-
ségben megjelenend.

Ennéltovra felszólítottak:

1. mindazok, akik a telegkönyvben elő-
forduló bejegyzésre nézve okadatolt előterjesztést
kivánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kizűzött ha-
tárnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és
előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

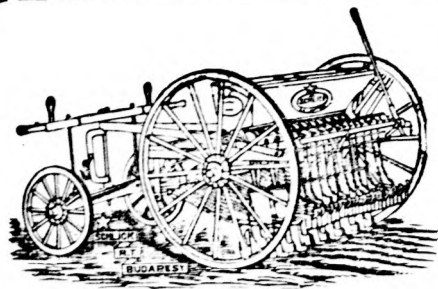
2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdon-
jogot tartanak, hogy a tulajdonjog telegkönyvi beke-
belezését a kizűzött határidőig a telegkönyvi hatóság-
hoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszközl-
jék, vagy a telegkönyvi bekebelezésre alkalmas ok-
iratok alapján a telegkönyvi bejegyzés iránti kérelmek
előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg,
ha pedig telegkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik
nincsenek, az átírásra az 1886. XXIX. t. c. 15-18.
és az 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai ér-
telmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak
és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt iga-
zolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó teleg-
könyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság
előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére
engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton
nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékelengedés
kedvezményétől is elesnek;

3. azok, akiknek javára tényleg már megszünt
követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb
jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az
ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai,
hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve
hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött
bizottság előtt megjelenjenek, mert ellenesetben a bé-
lyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Zombor, 1901. évi március hó 25-én.

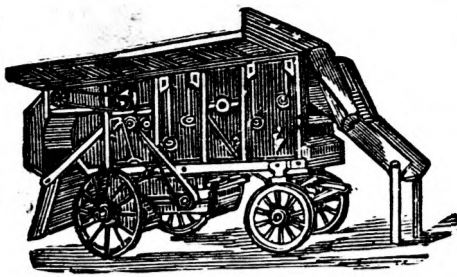
A betétszerkesztő bizottság:

Schwarz Mózés, **Radány Péter,**
betétszerkesztő írnok. 3-2 kir. tszéki bíró.

CZEISEL JÓZSEF

gazdasági gép- és mechanikai műhelye, öntöde
Zombor, Széchenyi-körút 148. sz.
(a honvéd-kaszárnya mellett).

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy az eddigi jó hírnévnek örvendő

gazdasági gép- és mechanikai műhelyemet és öntödét

a sóház-utcából a Széchenyi-körút 148. sz. a. (a honvéd-kaszárnya mellett) áthelyeztem, kibővíttem és a kor igényeinek megfelelően átalakítottam és úgy mint eddigi, úgy most is mindig főtevékenységem az lesz, a n. é. közönséget pontosan és jutányosan kiszolgálni.

Elvállalok mindenemű gépek elkészítését és kijáratását.
Cséplőgépek, stabilgépek, gőzkazánok, motorok, daralók, szecskavágók, fecskendő, szivattyúk javítása elfogadtatik és a legjutányosabb áron és gyorsan eszközöltetik.

Vízvezetékek elkészítése és berendezése, ugyszinén házi sürgönyök és telefonberendezések és e szakmába vágó hasonnemű munkák elkészítése és berendezése vállalkozom. Épület és műlakatos munkák, bicikli és varrógép-javítások elfogadtatnak. Villany- és acetilén-világítások berendezése.

Raktáron tartok mindenemű gazdasági cikket.
Maradok, a n. é. közönség szives pártfogásába magamat továbbra is ajánlva,

tisztelettel

CZEISEL JÓZSEF.

*-8

GOMBOS NÁNDOR

jégszekrény és fürdőberendezések gyára, épület- és díszműbádogos

ZOMBOR. (Bácska.)

*-6

Dús raktár mindenféle

jégszekrényekben,

(vendéglősök, mézárások és magánosok részére)

fürdőkádákban

és

konyhafelszerelésekben

Minden e szakmába vágó és rajzszerű bármi-nyemű bádogárúk elkészítetnek.

Képes árjegyzék kívánatra bermentve küldetik.

Javítások olcsón és pontosan.

Tavaszi újdonságok!

ENGUSZ JÓZSEF
kalap- és uridivat áruházában kaphatók:

Angol és Borsalino férfikalapok nagy választékban.
Gyermek kalapok.
Nyakkendők, zsebkendők, férfi és női keztyűk.
Férfi, női és gyermekharisnyák.
Eszernyők és sétatatók.
Ingek, gallerok és kezeltők.
Sportingok és sapkák.
ILLATSZERES.
Utazó és kezi bőröndök.
Pénz-, szivar- és dohánytárcák.
Törülközők és más e téle különlegességek uridivat cikkekben.

Tavaszi újdonságok!

Eladó cimbalmok.

Két Schunda-féle szép és jó cimbalom eladó alulirotnál Ó-Morovicán. — Egyik 240 korona volt újkoron, most 120 korona; a másik 200 korona volt, most 100 korona.

Hetessy Viktor.

2-2

KEIL-LAKK

(Glasur)

legkíméletesebb mázó-szer pulva padló szádmára.
1 nagy palack ára 2 kor. 70 fillér. — 1 kis palack ára 1 kor. 36 fillér.

Arany-fényezés
képeretek stb. beanyozására.
1 kis palack ára 40 fillér.

Viasz-kenőcs
legjobb és leggyorsabb beanyozó-szer kemény padló szádmára. 1 köcsög ára 90 fillér.

Fehér „Glasur”-fényezés
legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakkeretek stb. ujonnant befestésére.
1 doboz ára 90 fillér.

Mindenkor kaphatók: 8-2

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

Királyhalmán

(Csongrád megye, posta, vasút, távirat)

Szobonya Bertalan fűtőhomok telepén óriási gyümölcsű őszibarack ojtvány (mandulára nemestive) darabonként 20 kr-ával, továbbá bor és csemege szőlővessző kapható. Árjegyzék küldetik.

5-5

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvendéjából.

Hirdetmény.

Legjobb minőségű fűszer, csemege és gyarmatarúk, déli gyümölcsök; különféle bel és külföldi túrók, valódi prágai sonkák és nagyszobeni szalámi; legjobb minőségű aizi olaj, Lecer és gépolajok, templomi és asztali gyertyák minden minőségben; Fürti-féle szalon csokoládé, dessert cukorkákban nagy választék; mindennemű kávéfajok, magyar, olasz, japán és Raugon rizsek, bel és külföldi ásványvizek; valódi francia Chucard csokoládé és cacao; valódi fejedelmi Jamaika és Cuba rumok; legfinomabb minőségű kínai és orosz theak; magyar és francia borok, pezsgők és cognac; bel és külföldi likőrök; saját töltésű jó minőségű asztali borok olcsón és pontos kiszolgálás mellett kapható

PARCSETICH KÁROLY

5-3 fűszer- és csemegekereskedésében
ZOMBOR, Deák Ferenc-körút (Korzó).

Házeladás.

Zomborban, Belváros, a Zrinyi-utcában levő 172. sz. a. ház, melyben 40 év óta a legjobb hírnévnek örvendő

sörcsarnok

van (ezelőtt Szabadka-féle) szabadkézből, kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebb értesítést ad a „Bácska” kiadója: Bittermann Nándor.

ROSENFELD M.

közvetítő ügynökség

ZOMBORBAN, Zrinyi-utca.

Elvállal közvetítést csekély díjazás mellett hazakra, földekre, terménycikkekre, gazdasági berendezésekre és bármire, ami az adás és vevés tárgyát képezi.

Hazasság közvetítés a legnagyobb titoktartás mellett.

Ugyanott régi férfi ruhák a legmagasabb árak mellett vétetnek. 50-11

Megvételre kerestetik

5-6000 holdas birtok,

egy nagyobb erdő kivágásra,

egy teljes hálószoba berendezés,

lehetőleg 6-német vagy goth-stílus.

1592. szám.
kig. 1901.

Pályázati hirdetmény.

Krusevlya községben lemondás folytán üresedésbe jött és évi 600 korona fizetéssel javadalmazott községi irtóki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom az állást elnyerni óhajtok, hogy szabályszerűn felszerelendő kérvényüket hozzám f. évi április hó 20-ik napjáig annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezéseket figyelembe venni nem fogom.

Zombor, 1901. évi március hó 28. án.

Fárcnay,
főszolgabíró.

Rác György

nagy birtokos

Jolanföldi szőlőtelepén és kertészetében Kula (Bács megye)

melyen leszállított áron kaphatók szokvány minőségű szőlőoltványok, amerikai öntermő, Rupestris Monticola és Riparia Portalis, végre európai fajtisza szőlővesszők, azután gyümölcsfak, alma és körte vadonok, utazóli fak, gleditsia és a legellentállóbb, legjobb élősvény 10-7

Maclura aurentiaca.

Árjegyzéket küld az intézőség.

Jellés és egy jelentés taly, az számára éppen a a panasz

Bejében kójakat és melyek meggátol

A fr ton, hogy megy tő A nagy a kis tő a találék a franc a között si

Ném szava, a politikár okozzák oldott pro Nál

elemek, h rohamos ma, mint csétlenség elmállása lárdulessa

Szan családot minden h mellett s mációját, a nemzet

A k kevés, s veszett u sultak, mistává. hol nem

A

Tün

Neu

Csá

Szél

Pusz

Mit

Csal

Kie

Die

Üd

En